



Fremsat den 3. oktober 2012 af justitsministeren (Morten Bødskov)

Forslag

til

Lov om ændring af retsplejeloven, straffeloven og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester

(Revision af reglerne om forkyndelse m.v.)

§ 1

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1063 af 17. november 2011, som senest ændret ved § 2 i lov nr. 600 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:

1. §§ 57 og 58 affattes således:

»§ 57. I hver retskreds samt ved landsretterne og Sø- og Handelsretten beskikker retspræsidenten et antal stævningsmænd til at foretage stævningsmandsforkyndelser og telefonforkyndelser. En forkyndelse er gyldig, selv om stævningsmanden har handlet uden for den retskreds, i hvilken den pågældende er beskikket.

Stk. 2. Stævningsmanden afgiver til den retspræsident, der har beskikket den pågældende, en erklæring om, at den pågældende vil opfylde de pligter, der påhviler den pågældende efter denne lov og de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af loven. Formen for denne erklæring fastsættes af Domstolsstyrelsen.

Stk. 3. Retten skal vejlede stævningsmændene med hensyn til deres pligter.

§ 58. I hver retskreds samt ved landsretterne og Sø- og Handelsretten kan retspræsidenten beskikke ansatte ved retten til at foretage stævningsmandsforkyndelser og telefonforkyndelser.

Stk. 2. Polititjenestemænd og sognefogeder kan uden særlig beskikkelse foretage stævningsmandsforkyndelser og telefonforkyndelser.

Stk. 3. Politidirektøren kan beskikke ansatte i politikredsen til at foretage stævningsmandsforkyndelser og telefonforkyndelser, jf. dog stk. 2.

Stk. 4. Direktøren for Kriminalforsorgen kan beskikke ansatte i kriminalforsorgen til at foretage stævningsmandsforkyndelser i kriminalforsorgens institutioner.

Stk. 5. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan beskikke ansatte i restanceinddrivelsesmyndigheden til at foretage telefonforkyndelser i sager omfattet af lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v.

Stk. 6. Justitsministeren kan fastsætte regler om, i hvilket omfang retterne, politiet, kriminalforsorgen og restanceinddrivelsesmyndigheden skal foretage og medvirke ved forkyndelser.«

2. § 67 affattes således:

»§ 67. En stævningsmand eller en anden, der foretager forkyndelse, må ikke foretage forkyndelsen eller deltage deri, når nogen af parterne er den pågældendes ægtefælle eller er beslægtet eller besvogret med den pågældende i lige eller nedstigende linje eller i første sidelinje, eller den pågældende selv er part i sagen eller er interesseret i dens udfald.«

3. Overskriften til kapitel 17 affattes således:

»Meddelelser og forkyndelse af meddelelser«.

4. § 154, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

5. Efter § 154 indsættes:

»§ 154 a. Anvendelse af digital kommunikation kan ske, hvis

- 1) modtageren har samtykket i at modtage meddelelser på denne måde, jf. stk. 2,
- 2) der er tale om en meddelelse, der skal forkyndes,
- 3) der er tale om en efterfølgende bekræftelse på en telefonforkyndelse, eller
- 4) der er tale om en påmindelse til den, der skal give møde i retten, om tid og sted for det pågældende retsmøde.

Stk. 2. Samtykke kan gives for den enkelte sag eller generelt.

Stk. 3. Meddelelser, der indeholder fortrolige oplysninger, skal krypteres eller sikres på anden forsvarlig måde.«

6. §§ 155-158 affattes således:

»§ 155. Forkyndelse sker ved, at den meddelelse, der skal forkyndes, med eventuelle bilag

- 1) sendes eller afleveres til den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen på en genpart af dokumentet eller, hvis forkyndelsen foretages ved retens eller anklagemyndighedens foranstaltning, et særligt modtagelsesbevis (brevforkyndelse),
- 2) sendes til den pågældende i brev med afleveringsattest (postforkyndelse),
- 3) afleveres til den pågældende af en stævningsmand eller en anden dertil bemyndiget, jf. §§ 57-58, (stævningsmandsforkyndelse), eller
- 4) telefonisk gives den pågældende, der forinden eller efterfølgende får tilsendt eller overdraget dokumentet og efterfølgende får tilsendt en bekræftelse på forkyndelsen (telefonforkyndelse).

Stk. 2. Forkyndelsesformerne i stk. 1, nr. 1-3, kan anvendes, når der skal ske forkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer m.v. (juridiske personer), jf. § 157 a.

§ 156. Ved brevforkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis genparten eller modtagelsesbeviset er underskrevet af den pågældende personlig. Forkyndelse anses for sket den dag, modtageren anfører at have modtaget meddelelsen. Er ingen modtagelsesdag anført, eller er den angivne modtagelsesdag senere end datoen i poststempelen på tilbagesendelsen, anses forkyndelse for sket på poststempelets dato.

§ 156 a. Ved telefonforkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis personen vedkender sig at være den person, der skal ske forkyndelse for, og personen må antages at have forstået telefonsamtalen. Forkyndelsen anses for sket den dag, meddelelsen telefonisk gives den pågældende.

§ 157. For postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse gælder følgende regler:

- 1) Forkyndelse bør så vidt muligt ske for den pågældende personlig på hans bopæl, midlertidige opholdssted eller arbejdssted. Forkyndelse for den pågældende personlig er dog gyldig, uanset hvor den sker.
- 2) Træffes den pågældende ikke, kan forkyndelse ske
 - a) på bopælen eller opholdsstedet for personer, der hører til husstanden, eller, hvis den pågældende bor til leje i en andens bolig, for udlejer eller dennes ægtefælle, for så vidt de pågældende træffes på bopælen eller opholdsstedet,
 - b) for ledelsen eller personalet på en institution eller et hospital, hvor den pågældende er bosat eller midlertidigt opholder sig, medmindre ledelsen eller personalet oplyser, at den pågældende ikke længere opholder sig på stedet, eller
 - c) på den pågældendes arbejdssted over for arbejdsgiveren eller dennes repræsentant eller, for så vidt an-

går selvstændige næringsdrivende, på den pågældendes kontor, værksted eller forretningslokale over for personer, der er ansat i virksomheden.

Stk. 2. Forkyndelse efter stk. 1, nr. 2, kan ikke ske for personer under 18 år.

Stk. 3. Ved postforkyndelse overgives forsendelsen og ved stævningsmandsforkyndelse en genpart af meddelelsen og eventuelle bilag til den, for hvem forkyndelsen sker. Sker forkyndelse ikke over for vedkommende personlig, anføres på forsendelsen eller genparten af meddelelsen, hvornår og over for hvem forkyndelse er sket.

Stk. 4. Nægter en person, for hvem forkyndelse kan ske efter stk. 1, nr. 2, uden rimelig grund at modtage forkyndelse, eller undlader han, efter at forkyndelse er sket, at overlevere, hvad han har modtaget ved forkyndelsen, til vedkommende, selv om dette kunne være sket uden væsentlig udgift eller besvær, kan han ved kendelse tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af hans nægtelse eller undladelse.

Stk. 5. Ved forkyndelse efter stk. 1, nr. 2, litra b, skal ledelsen eller personalet, der har modtaget en meddelelse, der skal forkyndes, returnere en frankeret svarkuvert, når meddelelsen er overbragt til den person, meddelelsen angår. Forkyndelsen anses for sket den dag, meddelelsen anføres at være overbragt.

§ 157 a. Brevforkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer m.v. (juridiske personer) kan ske for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, på den juridiske persons postadresse. Forkyndelse kan endvidere ske for den juridiske persons ansatte på den juridiske persons postadresse.

Stk. 2. For postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer m.v. (juridiske personer) gælder følgende regler:

- 1) Forkyndelse for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, bør så vidt muligt ske på det sted, hvorfra den juridiske person drives. Forkyndelse kan endvidere ske på den pågældendes bopæl, midlertidige opholdssted eller arbejdssted, jf. dog nr. 4 og 5. Forkyndelse for den pågældende er dog gyldig, uanset hvor den sker.
- 2) Træffes et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, ikke på bopælen, kan forkyndelse endvidere ske dér for personer, der er fyldt 18 år, der hører til husstanden, jf. dog nr. 4 og 5.
- 3) Forkyndelse kan endvidere ske for ansatte, der er fyldt 18 år, på det sted, hvorfra den juridiske person drives, jf. dog nr. 4 og 5.
- 4) Forkyndelse for kurator, bobestyrer m.v. kan alene ske for kurator, bobestyrer m.v. selv eller for vedkommendes ansatte, der er fyldt 18 år, på det sted, hvorfra kurator, bobestyrer m.v. driver sin virksomhed.
- 5) Forkyndelse for en offentlig myndighed kan alene ske for myndighedens ansatte, der er fyldt 18 år, på myndighedens adresse.

- 6) Ved forkyndelse efter nr. 2 og 4 finder § 157, stk. 3 og 4, tilsvarende anvendelse.

§ 158. Har den pågældende kendt bopæl eller opholdssted i udlandet, og kan forkyndelse ikke ske her i riget efter § 155, stk. 1, nr. 2 og 3, jf. § 157, eller § 155, stk. 1, nr. 2 og 3, jf. stk. 2, sker forkyndelse ved brevforkyndelse eller på den måde, der er foreskrevet ved konvention eller ved vedkommende lands lov.«

7. §§ 155-158 affattes således:

»**§ 155.** Forkyndelse sker ved, at den meddelelse, der skal forkyndes, med eventuelle bilag

- 1) sendes eller afleveres til den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen på en genpart af dokumentet eller, hvis forkyndelsen foretages ved retens eller anklagemyndighedens foranstaltning, et særligt modtagelsesbevis (brevforkyndelse),
- 2) ved digital kommunikation gøres tilgængelig for den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen (digital forkyndelse),
- 3) gøres tilgængelig for den pågældende i en digital postkasse, der anvendes til sikker digital kommunikation med det offentlige (forenklet digital forkyndelse),
- 4) sendes til den pågældende i brev med afleveringsattest (postforkyndelse),
- 5) afleveres til den pågældende af en stævningsmand eller en anden dertil bemyndiget, jf. §§ 57-58, (stævningsmandsforkyndelse), eller
- 6) telefonisk gives den pågældende, der forinden eller efterfølgende får tilsendt eller overdraget dokumentet og efterfølgende får tilsendt en bekræftelse på forkyndelsen (telefonforkyndelse).

Stk. 2. Forkyndelse efter stk. 1, nr. 1-5, kan anvendes, når der skal ske forkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer m.v. (juridiske personer), jf. § 157 a.

§ 156. Ved brevforkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis genparten eller modtagelsesbeviset er underskrevet af den pågældende personlig. Forkyndelse anses for sket den dag, modtageren anfører at have modtaget meddelelsen. Er ingen modtagelsesdag anført, eller er den angivne modtagelsesdag senere end datoen i poststemplet på tilbagesendelsen, anses forkyndelse for sket på poststemplets dato.

§ 156 a. Ved telefonforkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis personen vedkender sig at være den person, der skal ske forkyndelse for, og personen må antages at have forstået telefonsamtalen. Forkyndelsen anses for sket den dag, meddelelsen telefonisk gives den pågældende.

§ 156 b. Ved digital forkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis den pågældende bekræfter at have modtaget meddelelsen enten ved en meddelelse, der sendes ved digital kommunikation med anvendelse af digital signatur, eller ved at sende en personligt underskrevet kopi af meddelelsen. Forkyndelsen anses for sket den dag, modtageren anfører at have modtaget meddelelsen. Er ingen modtagelsesdag anført, eller er den angivne modtagelsesdag senere end den registrerede modtagelsesdato for den digitalt fremsendte be-

kræftelse eller datoen i poststemplet på tilbagesendelsen, anses forkyndelsen for sket på den registrerede modtagelsesdag eller på poststemplets dato.

§ 156 c. Ved forenklet digital forkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis meddelelsen åbnes. Forkyndelsen anses for sket den dag, meddelelsen åbnes.

§ 157. For postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse gælder følgende regler:

- 1) Forkyndelse bør så vidt muligt ske for den pågældende personlig på hans bopæl, midlertidige opholdssted eller arbejdssted. Forkyndelse for den pågældende personlig er dog gyldig, uanset hvor den sker.
- 2) Træffes den pågældende ikke, kan forkyndelse ske
 - a) på bopælen eller opholdsstedet for personer, der hører til husstanden, eller, hvis den pågældende bor til leje i en andens bolig, for udlejeren eller dennes ægtefælle, for så vidt de pågældende træffes på bopælen eller opholdsstedet,
 - b) for ledelsen eller personalet på en institution eller et hospital, hvor den pågældende er bosat eller midlertidigt opholder sig, medmindre ledelsen eller personalet oplyser, at den pågældende ikke længere opholder sig på stedet, eller
 - c) på den pågældendes arbejdssted over for arbejdsgiveren eller dennes repræsentant eller, for så vidt angår selvstændige næringsdrivende, på den pågældendes kontor, værksted eller forretningslokale over for personer, der er ansat i virksomheden.

Stk. 2. Forkyndelse efter stk. 1, nr. 2, kan ikke ske for personer under 18 år.

Stk. 3. Ved postforkyndelse overgives forsendelsen og ved stævningsmandsforkyndelse en genpart af meddelelsen og eventuelle bilag til den, for hvem forkyndelsen sker. Sker forkyndelse ikke over for vedkommende personlig, anføres på forsendelsen eller genparten af meddelelsen, hvornår og over for hvem forkyndelse er sket.

Stk. 4. Nægter en person, for hvem forkyndelse kan ske efter stk. 1, nr. 2, uden rimelig grund at modtage forkyndelse, eller undlader han, efter at forkyndelse er sket, at overlevere, hvad han har modtaget ved forkyndelsen, til vedkommende, selv om dette kunne være sket uden væsentlig udgift eller besvær, kan han ved kendelse tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af hans nægtelse eller undladelse.

Stk. 5. Ved forkyndelse efter stk. 1, nr. 2, litra b, skal ledelsen eller personalet, der har modtaget en meddelelse, der skal forkyndes, returnere en frankeret svarkuvert, når meddelelsen er overbragt til den person, meddelelsen angår. Forkyndelsen anses for sket den dag, meddelelsen anføres at være overbragt.

§ 157 a. Brevforkyndelse, digital forkyndelse og forenklet digital forkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer m.v. (juridiske personer) kan ske for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, på den juridiske persons postadresse eller digitale adresse. Forkyndelse kan endvidere ske

for den juridiske persons ansatte på den juridiske persons postadresse eller digitale adresse.

Stk. 2. For postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer m.v. (juridiske personer) gælder følgende regler:

- 1) Forkyndelse for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, bør så vidt muligt ske på det sted, hvorfra den juridiske person drives. Forkyndelse kan endvidere ske på den pågældendes bopæl, midlertidige opholdssted eller arbejdssted, jf. dog nr. 4 og 5. Forkyndelse for den pågældende er dog gyldig, uanset hvor den sker.
- 2) Træffes et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, ikke på bopælen, kan forkyndelse endvidere ske dér for personer, der er fyldt 18 år, der hører til husstanden, jf. dog nr. 4 og 5.
- 3) Forkyndelse kan endvidere ske for ansatte, der er fyldt 18 år, på det sted, hvorfra den juridiske person drives, jf. dog nr. 4 og 5.
- 4) Forkyndelse for kurator, bobestyrer m.v. kan alene ske for kurator, bobestyrer m.v. selv eller for vedkommendes ansatte, der er fyldt 18 år, på det sted, hvorfra kurator, bobestyrer m.v. driver sin virksomhed.
- 5) Forkyndelse for en offentlig myndighed kan alene ske for myndighedens ansatte, der er fyldt 18 år, på myndighedens adresse.
- 6) Ved forkyndelse efter nr. 2 og 4 finder § 157, stk. 3 og 4, tilsvarende anvendelse.

§ 158. Har den pågældende kendt bopæl eller opholdssted i udlandet, og kan forkyndelse ikke ske her i riget efter § 155, stk. 1, nr. 4 og 5, jf. § 157, eller § 155, stk. 1, nr. 4 og 5, jf. stk. 2, sker forkyndelse ved brevforkyndelse eller på den måde, der er foreskrevet ved konvention eller ved vedkommende lands lov.«

8. § 160 affattes således:

»**§ 160.** I borgerlige sager og straffesager kan en part eller et vidne ved skriftlig fuldmagt på en særlig blanket udpege en myndig person, over for hvem forkyndelse kan ske efter reglerne i §§ 155-157 a. Reglen i § 157, stk. 4, finder dog kun anvendelse, hvis den pågældende har erklæret sig villig til at modtage forkyndelse.

Stk. 2. I borgerlige sager kan en part give afkald på at få underretning om processuelle meddelelser ved forkyndelse.«

9. I § 163, stk. 2, ændres »§§ 155-157« til: »§§ 155-157 a«.

10. § 165, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Domstolsstyrelsen fastsætter regler om vederlag og befordringsgodtgørelse til stævningsmænd.«

11. § 165, stk. 3, ophæves.

12. § 203, stk. 1, affattes således:

»Udmeldelsesdekretet bliver uden ophold at meddele de udmeldte.«

13. § 835 affattes således:

»**§ 835.** Anklagemyndigheden indleverer anklageskriftet til retten. Ved indleveringen er straffesagen indledt ved retten.

Stk. 2. Anklagemyndigheden sender kopi af anklageskriftet til tiltalte eller forkynder det for den pågældende straks efter indledning af sagen. Anklagemyndigheden skal senest samtidig med forkyndelse af indkaldelse, jf. § 844, stk. 2, forkynde kopi af anklageskriftet for den pågældende.

Stk. 3. Anklagemyndigheden eller retten sender kopi af anklageskriftet til forsvareren straks efter indledning af sagen, eller så snart forsvareren er beskikket for tiltalte.«

14. § 896, stk. 4, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 4.* Forkyndelse kan undlades, når der under sagen ikke er spørgsmål om højere straf end bøde, jf. dog stk. 5. I så fald sender retten indkaldelsen og en kopi af anklageskriftet til tiltalte senest 2 uger før hovedforhandlingen.

Stk. 5. I bødesager, hvor der er fremsat erstatningskrav, skal tilsigelse dog forkyndes for tiltalte.«

Stk. 5 bliver herefter stk. 6.

§ 2

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1062 af 17. november 2011, som senest ændret ved § 5 i lov nr. 431 af 16. maj 2012, foretages følgende ændring:

1. I § 94, stk. 5, ændres »§ 157« til: »§ 157 a«.

§ 3

I lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, som ændret ved lov nr. 250 af 21. marts 2012, foretages følgende ændring:

1. § 31, stk. 6, affattes således:

»*Stk. 6.* Oplysninger som nævnt i stk. 5, nr. 2, kan alene videregives af forsyningspligtudbyderens landsdækkende nummeroplysningstjeneste til brug for offentlige alarmtjenester, politiet, retterne eller restanceinddrivelsesmyndigheden.«

§ 4

I lov nr. 447 af 9. juni 2004 om ændring af retsplejeloven, konkursloven, lov om skifte af dødsboer og lov om skifte af fællesbo m.v. (Digital kommunikation i retsplejen, kendelser med begrænset sagsfremstilling, regler om vidneforvarede m.v.) foretages følgende ændring:

1. § 1, nr. 5-7, ophæves.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2013, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 1, nr. 7.

Stk. 3. Lovens § 1, nr. 17 og 18, finder alene anvendelse i straffesager, der indledes ved retten efter lovens ikrafttræden, jf. stk. 1.

§ 6

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
 - 1.1. Lovforslagets baggrund
2. Lovforslagets udformning
 - 2.1. Pligt til forkyndelse
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Arbejdsgruppens overvejelser mv.
 - 2.1.3. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.2. Forkyndelsesformer
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Arbejdsgruppens overvejelser mv.
 - 2.2.2.1. De gældende forkyndelsesformer
 - 2.2.2.2. Nye forkyndelsesformer
 - 2.2.3. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.3. Forkyndelse for juridiske personer
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Arbejdsgruppens overvejelser mv.
 - 2.3.3. Justitsministeriets overvejelser
3. Øvrige forslag
 - 3.1. Beskikkelse af stævningsmænd mv.
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Arbejdsgruppens overvejelser mv.
 - 3.1.3. Justitsministeriets overvejelser
 - 3.2. Udpegning af en person til at modtage en forkyndelse mv.
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Arbejdsgruppens overvejelser mv.
 - 3.2.3. Justitsministeriets overvejelser
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder mv.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

1.1. Lovforslagets baggrund

Forkyndelse har til formål at sikre, at en meddelelse kommer frem til adressaten, så adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet, samt at sikre den, der har iværksat forkyndelsen, det fornødne bevis for, at meddelelsen er kommet frem, så de retsvirkninger, der er knyttet til forkyndelsen, kan indtræde.

Reglerne om forkyndelse af processuelle meddelelser i civile sager og straffesager findes i retsplejelovens kapitel 17 (§§ 153-165) og i bekendtgørelse nr. 255 af 20. juni 1972 om instruks for stævningsmænd, bekendtgørelse nr. 256 af 20. juni 1972 om forkyndelse og bekendtgørelse nr. 508 af 1. juli 1998 med senere ændringer om vederlag til stævningsmænd og til vidner i fagedforretninger.

Til retsplejelovens almindelige regler om forkyndelse knytter sig reglerne om stævningsmænd i retsplejelovens §§ 57, 58 og 67 og en lang række bestemmelser om, i hvilke tilfælde processuelle meddelelser skal forkyndes. Herudover er det i nogle regler uden for retsplejeloven bestemt, at visse meddelelser skal forkyndes.

Den seneste større ændring af reglerne om forkyndelse blev gennemført ved lov nr. 66 af 8. marts 1972 om ændring af retsplejeloven (Forkyndelser m.v.), der trådte i kraft den 1. juli 1972.

Lovforslaget har til formål at revidere retsplejelovens bestemmelser om forkyndelse bl.a. i lyset af erfaringerne med reglernes anvendelse i praksis siden den seneste større ændring af reglerne i 1972.

Baggrunden for lovforslaget er, at der i dag anvendes betydelige ressourcer ved retterne og hos politiet på at få forkyndt indkaldelser mv. i både civile sager og i straffesager.

Det forekommer endvidere jævnlige, at manglende rettidig forkyndelse medfører omberømmelser og udsættelser af retsmøder.

I november 2009 besluttede Justitsministeriet derfor at nedsætte en arbejdsgruppe, der bl.a. blev bedt om at foretage en gennemgang af regler og praksis vedrørende forkyndelse og på baggrund heraf vurdere, hvordan forkyndelse kan gennemføres mere effektivt under hensyntagen til retssikkerheden og formålet.

Arbejdsgruppen afgav betænkning i november 2011 (nr. 1528) (herefter betænkningen). Justitsministeriet anmodede herefter Retsplejerådet om en udtalelse om arbejdsgruppens forslag. Retsplejerådet har afgivet sin udtalelse den 27. juni 2012.

I overensstemmelse med arbejdsgruppens anbefalinger i betænkningen og Retsplejerådets udtalelse foreslås navnlig følgende ændringer af retsplejelovens regler:

- Det foreslås at ændre retsplejelovens regler om postfor-kyndelse og stævningsmandsfor-kyndelse, så forkyndelse efter omstændighederne kan ske for ledelsen eller personalet på en institution eller et hospital, hvor den pågældende er bosat eller midlertidig opholder sig.
- Der foreslås indført regler om telefonfor-kyndelse og en mere enkel form for digital forkyndelse, hvor der ikke stilles krav om aktiv medvirken fra modtagerens side ("forenklet digital forkyndelse").
- Retsplejelovens regler om digital forkyndelse (der endnu ikke er sat i kraft) foreslås ændret, så også andre myndigheder end domstolene får mulighed for at foretage digital forkyndelse uden samtykke.
- Der foreslås indført regler i retsplejeloven om forkyndelse for juridiske personer (selskaber mv.).
- Med henblik på at modvirke, at tiltalte og vidner udebliver fra retsmøder, foreslås der skabt adgang til, at retterne og politiet kan sende sms-påmindelser og påmindelser pr. e-mail til personer, der skal møde i retten.
- Endelig foreslås en række præciseringer og justeringer af flere af retsplejelovens bestemmelser om forkyndelse, stævningsmænd mv. bl.a. for at bringe lovens ordlyd i overensstemmelse med praksis.

2. Lovforslagets udformning

2.1. Pligt til forkyndelse

2.1.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 153 skal processuelle meddelelser i borgerlige sager forkyndes, medmindre andet er bestemt i retsplejeloven (stk. 1), hvorimod processuelle meddelelser i straffesager kun forkyndes, hvis det er bestemt i retsplejeloven (stk. 2).

Herudover indeholder retsplejelovens § 154, stk. 1, en regel om, at meddelelser fra retten gives på den måde, som rettens formand bestemmer, medmindre loven indeholder anden bestemmelse herom. Rettens beslutning om, hvorledes medde-

lelser skal gives, er ikke genstand for kære, jf. § 154, stk. 3. Bestemmelsen indebærer i praksis en betydelig begrænsning af hovedreglen vedrørende civile sager i retsplejelovens § 153, stk. 1.

En part i en civil sag kan give afkald på at få underretning om processuelle meddelelser ved forkyndelse, jf. retsplejelovens § 160, 1. pkt. Har en part antaget en advokat til at udføre sagen, kan forkyndelse vedrørende sagen endvidere ske for advokaten, jf. retsplejelovens § 161, og advokaten kan på partens vegne give afkald på kald og varsel.

Retsplejeloven indeholder endvidere en række særlige regler om pligt til forkyndelse i civile sager, herunder fogsedsager og skiftesager, og i straffesager. Det følger således af retsplejelovens § 835, stk. 2, at anklagemyndigheden forkynder en kopi af anklageskriftet for tiltalte, eventuelt i forbindelse med forkyndelse af indkaldelse, jf. retsplejelovens § 844, stk. 2. Sker forkyndelse af anklageskriftet for tiltalte ikke straks efter indledning af sagen, skal anklagemyndigheden sende en kopi af anklageskriftet til tiltalte i et anbefalet brev.

Herudover indeholder retsplejeloven nogle generelle regler om pligt til forkyndelse, som finder anvendelse såvel i civile sager som i straffesager. Det følger således af retsplejelovens § 175, stk. 1, at indkaldelse til møde som vidne skal forkyndes for vidnet. Forkyndelse skal dog ikke ske, hvis vidnet er til stede i retten eller i umiddelbar nærhed heraf, jf. retsplejelovens § 176. Udebliver et vidne uden lovligt forfald eller uden i tide at have meldt sit forfald, kan retten pålægge vidnet en bøde eller erstatning, jf. § 178, stk. 1, nr. 1, 3 og 4. Hvis vidnet er fraværende, og der træffes afgørelse om, at bøde eller erstatning pålægges vidnet, skal afgørelsen forkyndes for den pågældende, jf. retsplejelovens § 178, stk. 2. Endvidere skal dekret om udmeldelse af syns- og skøns-mænd forkyndes for de udmeldte syns- og skøns-mænd i overensstemmelse med de regler, der gælder for vidner, jf. retsplejelovens § 203, stk. 1.

Der findes endvidere regler om forkyndelse uden for retsplejeloven, jf. således f.eks. skatteinddrivelseslovens § 9, hvorefter forkyndelse i de af loven omfattede sager kan erstattes af anden meddelelse.

2.1.2. Arbejdsgruppens overvejelser mv.

Arbejdsgruppen har overvejet, om forkyndelse kan undlades i flere tilfælde, eventuelt i sammenhæng med mulige ændringer af reglerne om genoptagelse – f.eks. i visse straffesager, hvor der bliver tale om spørgsmål om andre sanktioner end bødestraf. Arbejdsgruppen har herunder overvejet, om kravet om forkyndelse i de fælles regler for civile og straffesager kan ophæves. Der henvises til betænkningen side 65-89.

Arbejdsgruppen finder, at der må sondres mellem meddelelser og forkyndelser, og at dette bør afspejles i retsplejeloven ved, at titlen på lovens kapitel 17 ("Forkyndelser m.v.") ændres til: "Meddelelser og forkyndelser". Herudover bør den

gældende bestemmelse i retsplejelovens § 154 om meddelelser flyttes til § 153, som indleder kapitel 17.

Endvidere finder arbejdsgruppen, at det udtrykkeligt bør fremgå af de enkelte bestemmelser i retsplejeloven, som foreskriver, at der skal ske meddelelse, om meddelelsen skal forkyndes, således at kapitel 17 alene indeholder regler om, hvorledes forkyndelse skal ske. Arbejdsgruppen foreslår derfor, at der i retsplejeloven indføres en bestemmelse om, at hvis en meddelelse skal forkyndes, skal det ske efter reglerne i §§ 155 og 165. Dette svarer ifølge arbejdsgruppen til de forslag, som Retsplejerådet fremsatte i en særudtalelse af 14. december 1970 om forkyndelse.

Det fremgår imidlertid samtidig af betænkningen, at selv om hensynet til systematikken i retsplejelovens kapitel 17 taler for at gennemføre de nævnte forslag, tilsigter forslagene efter arbejdsgruppens opfattelse ikke som sådan nogen ændring af gældende ret, og arbejdsgruppen vurderer derfor ikke, at en gennemførelse af forslagene ville have nævneværdig betydning i praksis. Hertil kommer, at en gennemførelse af forslagene ifølge arbejdsgruppen forudsætter, at der forinden fremsættelse af lovforslag foretages en gennemgang af retsplejelovens regler om meddelelser og af en række andre love, der indeholder bestemmelser om meddelelser, med henblik på at tage stilling til, om de enkelte bestemmelser bør indeholde et krav om, at meddelelsen skal forkyndes.

For så vidt angår bestemmelserne i retsplejeloven om pligt til forkyndelse, har arbejdsgruppen – bortset fra visse ændringer og præciseringer i enkelte af bestemmelserne, jf. nedenfor – ikke fundet anledning til at ophæve kravet om pligt til forkyndelse.

Som anført ovenfor under pkt. 2.1.1 skal dekret om udmeldelse af syns- og skøns mænd forkyndes for de udmeldte syns- og skøns mænd i overensstemmelse med de regler, der gælder for vidner, jf. retsplejelovens § 203, stk. 1. I praksis sker der imidlertid ikke forkyndelse af udmeldelsesdekretet, og i arbejdsgruppen er der derfor enighed om, at kravet om forkyndelse af udmeldelsesdekretet bør erstattes af et krav om meddelelse. Arbejdsgruppen foreslår, at retsplejelovens § 203, stk. 1, ændres i overensstemmelse hermed.

Herudover er der i arbejdsgruppen blevet peget på, at der i nævningsager som regel sker forkyndelse af anklageskriftet straks efter indledning af sagen. Dette hænger sammen med, at der ofte er en betydelig presseinteresse omkring nævningsager, og når anklageskriftet forkyndes, kan det (i anonymiseret stand, således at forurettedes eller vidners identitet ikke fremgår) udleveres til pressen allerede en uge efter forkyndelsen (hvis anklageskriftet er sendt til tiltalte med almindeligt brev, kan anklageskriftet først udleveres 14 dage efter afsendelsen, medmindre dokumentet er modtaget retur). Der henvises til § 6, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse nr. 546 af 18. juni 2004 om retslistes og om massemediernes aktindsigt i og opbevaring af kopier af anklageskrifter og retsmødebegæring mv. som ændret ved bekendtgørelse nr.

1005 af 6. oktober 2006 og bekendtgørelse nr. 770 af 23. juni 2010.

Der er i arbejdsgruppen endvidere blevet peget på, at anklagemyndigheden i domsmandssager typisk indleder med at sende en kopi af anklageskriftet til tiltalte med almindeligt brev. Senere forkynder anklagemyndigheden anklageskriftet og indkaldelsen for tiltalte.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at retsplejelovens § 835, stk. 2, ændres i overensstemmelse med praksis. Endvidere foreslår arbejdsgruppen, at det i bestemmelsen præciseres, at anklagemyndighedens eller rettens fremsendelse af kopi af anklageskriftet til forsvareren skal ske straks efter indledning af sagen, eller – hvis der ikke er beskikket en forsvarer for tiltalte, når sagen indledes – så snart forsvareren er beskikket.

Arbejdsgruppen er endvidere blevet opmærksom på, at der er divergerende praksis med hensyn til, om retterne forkyn-der tilsigelsen i bødesager med erstatningskrav. I nogle retter behandles bødesager med erstatningskrav, uden at der er sket forkyndelse, hvis kravet er opgjort i anklageskriftet. Efter arbejdsgruppens opfattelse må det anses for tvivlsomt, om der skal ske forkyndelse af tilsigelsen i bødesager med erstatningskrav.

Arbejdsgruppen finder på den baggrund, at der er anledning til at præcisere i retsplejelovens § 896, at der skal ske forkyndelse af tilsigelsen i bødesager med erstatningskrav, uanset om erstatningskravet er opgjort. Derved sikres det, at forurettede kan få dom for sit erstatningskrav i forbindelse med bødesagen, og det sikrer således forurettede en bedre retsstilling.

Retsplejerådet er enig med arbejdsgruppen i, at der fortsat er anledning til at sondre mellem meddelelser, der skal forkyndes, og meddelelser, der ikke skal forkyndes. Af særlig betydning for denne sontring er bestemmelsen i arbejdsgruppens forslag til retsplejelovens § 153, hvorefter meddelelser fra retten gives på den måde, som rettens formand bestemmer, medmindre loven indeholder anden forskrift herom. Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 154, stk. 1. Rådet foreslår dog, at sontringen mellem meddelelser, der skal forkyndes, og meddelelser, der ikke skal forkyndes, tydeliggøres endnu mere ved at ændre overskriften til kapitel 17 til: ”Meddelelser og forkyndelse af meddelelser”.

Retsplejerådet har samtidig noteret sig arbejdsgruppens bemærkning om, at arbejdsgruppens forslag til §§ 153 og 154 forudsætter, at der foretages en samlet gennemgang af, hvilke meddelelser der skal forkyndes. Retsplejerådet har imidlertid – ligesom arbejdsgruppen – ikke anset det for sin opgave at foretage en sådan gennemgang. Retsplejerådet har i øvrigt ikke bemærkninger i anledning af arbejdsgruppens overvejelser om pligt til forkyndelse.

2.1.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens forslag om i overskriften til lovens kapitel 17 at præcisere, at der må sondres mellem meddelelser, der skal forkyndes, og meddelelser, der ikke skal forkyndes. Justitsministeriet finder i den forbindelse – ligesom Retsplejerådet – at denne sondring kan tydeliggøres ved at ændre overskriften til kapitel 17 til: ”Meddelelser og forkyndelse af meddelelser”. Endvidere kan Justitsministeriet tilslutte sig arbejdsgruppens forslag til ændringer og præciseringer i retsplejelovens § 203, § 835 og § 896.

For så vidt angår forslaget om en ændret systematik i retsplejelovens regler om forkyndelse forudsætter dette som anført af arbejdsgruppen og Retsplejerådet, at der foretages en gennemgang af retsplejelovens regler om meddelelser samt af en række andre love, der indeholder bestemmelser om meddelelser, med henblik på at tage stilling til, om de enkelte bestemmelser bør indeholde et krav om, at meddelelsen skal forkyndes.

Justitsministeriet har i den forbindelse noteret sig, at der med den foreslåede ændrede systematik ikke som sådan tilsigtes nogen ændring af gældende ret, og at arbejdsgruppen vurderer, at forslaget således ikke vil have nævneværdig betydning i praksis. På den baggrund – og under henvisning til, at anvendelsen af retsplejelovens §§ 153 og 154 ifølge arbejdsgruppen synes at fungere i praksis – har Justitsministeriet ikke fundet grundlag for at foretage den nævnte gennemgang af lovgivningen. I overensstemmelse hermed er forslaget om en ændring af retsplejelovens systematik ikke medtaget i lovforslaget.

Der henvises i øvrigt til § 1, nr. 3 (overskriften til kapitel 17) og nr. 12, 13 samt 14 i lovforslaget (retsplejelovens § 203, stk. 1, § 835 og § 896, stk. 4) samt bemærkningerne hertil.

2.2. Forkyndelsesformer

2.2.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 155, nr. 1, kan forkyndelse ske ved, at den meddelelse, der skal forkyndes, med eventuelle bilag sendes eller afleveres til den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen på en genpart af dokumentet eller, hvis forkyndelsen foretages ved rettens eller anklagemyndighedens foranstaltning, et særligt modtagelsesbevis (brevforkyndelse).

Forkyndelse kan endvidere ske ved, at meddelelsen med eventuelle bilag ved digital kommunikation gøres tilgængelig for den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen (digital forkyndelse), jf. retsplejelovens § 155, nr. 2. Denne bestemmelse, der blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 447 af 9. juni 2004 om ændring af retsplejeloven mv. (Digital kommunikation i retsplejen m.v.), er endnu ikke sat i kraft.

Herudover kan forkyndelse ske ved, at meddelelsen med eventuelle bilag sendes til den pågældendes bopæl i brev med afleveringsattest (postforkyndelse) eller ved, at den af-

leveres til den pågældende af en stævningsmand (stævningsmandsforkyndelse), jf. retsplejelovens § 155, nr. 3 og 4.

De forskellige forkyndelsesformer er sideordnede. Den, der iværksætter forkyndelse, vælger således selv, på hvilken måde forkyndelse skal ske, jf. § 1, stk. 1, i bekendtgørelsen om forkyndelse. Dog kan private ikke iværksætte postforkyndelse uden rettens medvirken, jf. § 1, stk. 2, i bekendtgørelsen om forkyndelse.

Ved brevforkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis genparten eller modtagelsesbeviset er underskrevet af den pågældende personlig, jf. retsplejelovens § 156, 1. pkt. Forkyndelse anses for sket den dag, modtageren anfører at have modtaget meddelelsen, jf. retsplejelovens § 156, 2. pkt. Er der ikke anført nogen modtagelsesdag, eller er den angivne modtagelsesdag senere end datoen i poststemplet på tilbagesendelsen, anses forkyndelse for sket på poststemplets dato, jf. retsplejelovens § 156, 3. pkt.

Ved digital forkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis den pågældende bekræfter at have modtaget meddelelsen enten ved en meddelelse, der sendes ved digital kommunikation med anvendelse af digital signatur, eller ved at sende en personligt underskrevet kopi af meddelelsen, jf. retsplejelovens § 156 a, 1. pkt.

Af bemærkningerne til ovennævnte lov nr. 447 af 9. juni 2004 fremgår, at digital forkyndelse forudsætter, at modtageren aktivt bekræfter modtagelsen af dokumentet, og at en automatisk funktionalitet hos modtageren, hvorved modtagelsen f.eks. bekræftes ved åbning af en digital meddelelse, således ikke er tilstrækkelig.

Forkyndelse anses for sket den dag, modtageren anfører at have modtaget meddelelsen. Er der ikke anført nogen modtagelsesdag, eller er den angivne modtagelsesdag senere end den registrerede modtagelsesdato for den digitalt fremsendte bekræftelse eller datoen i poststemplet på tilbagesendelsen, anses forkyndelse for sket på poststemplets dato, jf. retsplejelovens § 156 a, 2. og 3. pkt.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lov nr. 447 af 9. juni 2004, at den meddelelse, der skal forkyndes, i almindelighed skal være forsynet med en digital signatur, der kan sikre, at meddelelsen stammer fra den angivne afsender, og at meddelelsen ikke er blevet ændret undervejs. Herudover fremgår det, at der ved digital forkyndelse af meddelelser, der indeholder fortrolige oplysninger, skal ske kryptering eller lignende, således at uvedkommende ikke kan læse meddelelsen, jf. også retsplejelovens § 154, stk. 2, 3. pkt.

Ved brevforkyndelse kan forkyndelse kun ske for den pågældende personlig. Dette indebærer, at brevet stiles til den pågældende, der personligt bekræfter modtagelsen på en genpart af dokumentet eller et særligt modtagelsesbevis.

For så vidt angår postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse følger det af retsplejelovens § 157, stk. 1, nr. 1, at dette så vidt muligt bør ske for

den pågældende personlig på hans bopæl, midlertidige opholdssted eller arbejdssted. Forkyndelse for den pågældende personlig er dog gyldig, uanset hvor den sker.

Hvis den pågældende ikke selv træffes, kan forkyndelse ske på bopælen eller opholdsstedet for personer, der hører til husstanden, eller, hvis den pågældende bor til leje i en andens bolig, for udlejeren eller dennes ægtefælle, for så vidt de pågældende træffes på bopælen eller opholdsstedet, ligesom forkyndelse kan ske på den pågældendes arbejdssted over for arbejdsgiveren eller dennes repræsentant eller, for så vidt angår selvstændige næringsdrivende, på den pågældendes kontor, værksted eller forretningslokale over for personer, der er ansat i virksomheden, jf. retsplejelovens § 157, stk. 1, nr. 2, litra a og b. I disse tilfælde kan forkyndelse dog ikke ske for personer under 18 år, jf. § 157, stk. 2.

Det bemærkes, at der i § 3 i bekendtgørelsen om forkyndelse og § 6, stk. 1, 2. pkt., i bekendtgørelsen om instruks for stævningmænd er fastsat begrænsninger i adgangen til at foretage forkyndelse på den pågældendes arbejdssted. Forkyndelse må således kun ske på den pågældendes arbejdssted, hvis det ikke antages, at der kan træffes nogen på hans bopæl eller opholdssted, over for hvem forkyndelse kan ske, eller særlige grunde i øvrigt taler for, at forkyndelsen sker på arbejdsstedet.

Ved postforkyndelse overgives forsendelsen og ved stævningmændsforkyndelse en genpart af meddelelsen og eventuelle bilag til den, for hvem forkyndelse sker. Sker forkyndelse ikke over for vedkommende personligt, anføres på forsendelsen eller genparten af meddelelsen, hvornår og over for hvem forkyndelse er sket, jf. retsplejelovens § 157, stk. 3.

Nægter en person, for hvem forkyndelse kan ske efter retsplejelovens § 157, stk. 1, nr. 2, uden rimelig grund at modtage forkyndelse, eller undlader han, efter at forkyndelse er sket, at overlevere, hvad han har modtaget ved forkyndelsen, til vedkommende, selv om dette kunne være sket uden væsentlig merudgift eller besvær, kan han ved kendelse tilpligtes at erstatte de omkostninger, der er en følge af hans nægtelse eller undladelse, jf. retsplejelovens § 157, stk. 4.

Ud over de ovennævnte almindelige forkyndelsesregler indeholder retsplejeloven bl.a. regler om forkyndelse i udlandet og i Statstidende. Forkyndelse i udlandet efter retsplejelovens § 158 kan kun ske, hvis det ikke er muligt at foretage forkyndelse her i landet. Forkyndelse i Statstidende kan ske, når ingen af retsplejelovens øvrige forkyndelsesformer giver mulighed for at gennemføre forkyndelsen, jf. retsplejelovens § 159.

Det følger endvidere af retsplejelovens § 162, stk. 1, at en beslutning om tidspunktet for et nyt møde eller for en retshandlings foretagelse, der træffes i et retsmøde, anses for at være forkyndt for de personer, der er til stede i retsmødet. Beslutningen kan også anses for at være forkyndt for en part eller rettergangsfuldmægtig, der deltager i et retsmøde ved

anvendelse af telekommunikation, jf. retsplejelovens § 32 c og bemærkningerne til denne bestemmelse, som blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 538 af 8. juni 2006 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreformen).

Efter retsplejelovens § 162, stk. 2, anses beslutningen efter bestemmelsens stk. 1 endvidere for at være forkyndt for personer, der har været lovligt tilsagt til mødet, men som enten er udeblevet eller uberettiget har forladt mødet, forinden beslutningen blev truffet. Retten bør dog give de pågældende meddelelse om beslutningen, hvis denne må antages at være af særlig interesse for dem.

Efter retsplejelovens § 163, stk. 1, er en forkyndelse gyldig, selv om meddelelsen ikke kommer til vedkommendes kundskab. Er det dokument, der skal forkyndes, kommet vedkommende i hænde, anses forkyndelse for sket, selv om forkyndelsen ikke er foretaget i overensstemmelse med reglerne i §§ 155-157, jf. retsplejelovens § 163, stk. 2.

2.2.2. Arbejdsgruppens overvejelser mv.

2.2.2.1. De gældende forkyndelsesformer

Efter arbejdsgruppens opfattelse er der ikke behov for at ændre retsplejelovens § 155, nr. 1 (brevforkyndelse), nr. 3 (postforkyndelse) og nr. 4 (stævningmændsforkyndelse). Arbejdsgruppen foreslår derimod en række ændringer i retsplejelovens regler om kredsen af adressater og om forkyndelsesstedet ved postforkyndelse og stævningmændsforkyndelse, ligesom arbejdsgruppen har overvejet, hvorvidt en adgang for private til at foretage postforkyndelse bør udvides. Der henvises til betænkningen side 90-95.

2.2.2.1.1. Forkyndelse for udlejeren mv.

Arbejdsgruppen finder, at forkyndelse – hvis den pågældende ikke selv træffes – tillige bør kunne ske for ledelsen eller personalet på en institution eller et hospital, hvor den pågældende er bosat eller midlertidigt opholder sig, medmindre ledelsen eller personalet oplyser, at den pågældende ikke længere opholder sig på stedet.

Ved ”institutioner” forstås arbejdsgruppen f.eks. behandlingssteder, herberg, krisecentre og asylcentre. Arbejdsgruppen finder, at der skal være tale om steder, hvor den pågældende overnatter. Det vil således ikke være tilstrækkeligt, at den pågældende modtager ambulans behandling eller lignende på stedet.

Forkyndelsen bør kunne foretages for ledelsen og personalet på institutionen eller hospitalet, dog så vidt muligt for ledelsen. Det forudsættes, at der er tale om personale, der beskæftiger sig med sagsbehandling mv. og pleje på stedet i modsætning til f.eks. personale, der beskæftiger sig med vedligeholdelse mv. af de fysiske rammer.

Forkyndelse for ledelsen eller personalet skal ikke kunne ske, hvis ledelsen eller personalet oplyser, at den pågældende

de ikke længere opholder sig på stedet. Det vil f.eks. være relevant, hvis den pågældende i en periode har opholdt sig på et herberg, men nu ikke længere kommer der.

Endvidere finder arbejdsgruppen, at retsplejelovens § 157, stk. 2-4 (om overgivelse af dokumenter og nægtelse af at modtage forkyndelse mv.), skal finde tilsvarende anvendelse i de tilfælde, hvor der foretages forkyndelse for ledelsen eller personalet på institutionen eller hospitalet.

Som nævnt ovenfor under pkt. 2.2.1 følger det af retsplejelovens § 157, stk. 4, at hvis en person, for hvem forkyndelse kan ske efter stk. 1, nr. 2, uden rimelig grund nægter at modtage en forkyndelse, kan han ved kendelse tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af hans nægtelse. Hvis ledelsen eller personalet imidlertid oplyser, at den pågældende ikke længere opholder sig på stedet, må dette efter arbejdsgruppens opfattelse anses for at være en sådan rimelig grund til at nægte modtagelse som nævnt i stk. 4. Ledelsen eller personalet vil i sådanne tilfælde således ikke kunne tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af nægtelsen.

Efter arbejdsgruppens opfattelse er der ikke i øvrigt behov for at udvide personkredsen i § 157, stk. 1, nr. 2, litra a.

Retsplejerådet tilslutter sig arbejdsgruppens forslag, men henviser dog til, at der særligt på herberger o.lign. vil være risiko for, at den pågældende ikke vender tilbage, uanset, at den pågældende har givet udtryk herfor over for ledelsen eller personalet.

Retsplejerådet foreslår derfor, at ledelse eller personale, der har modtaget en meddelelse, der skal forkyndes, skal returnere en (frankeret) svarkuvert til retten, når meddelelsen er overbragt den person, meddelelsen angår. Forkyndelse skal herefter anses for sket den dag, ledelsen eller personalet anfører at have overbragt meddelelsen, hvilket svarer til systematikken ved brevforkyndelse, jf. retsplejelovens § 156.

2.2.2.1.2. Forkyndelse på arbejdspladsen

Arbejdsgruppen finder, at en udvidet adgang til at foretage forkyndelse på arbejdspladsen må antages at øge sandsynligheden for, at forkyndelse kan gennemføres – enten for den pågældende selv eller for arbejdsgiveren eller dennes repræsentant.

Effektiviseringshensyn taler således for, at adgangen til at foretage forkyndelse på arbejdspladsen udvides yderligere, så forkyndelse på arbejdspladsen fremover ikke er subsidiær i forhold til forkyndelse på bopælen. Arbejdsgruppen foreslår derfor, at bekendtgørelsen om forkyndelse og bekendtgørelse om instruks for stævningmænd ændres i overensstemmelse hermed.

Arbejdsgruppen peger på, at det er en forudsætning for at kunne foretage forkyndelse på arbejdspladsen, at myndigheden har adgang til oplysninger om den pågældendes arbejdsgiver. Arbejdsgruppen henviser i den forbindelse til, at ret-

terne og politiet på nuværende tidspunkt har mulighed for at få adgang til SKATs oplysninger om, hvilken arbejdsgiver der indeholder A-skat for lønmodtageren. Efter arbejdsgruppens opfattelse bør stævningmændene derfor også have adgang til disse oplysninger fra retten, hvis det er relevant i den konkrete sag.

Retsplejerådet er enig i det anførte om den effektiviseringsmæssige genvist i at kunne forkynde på arbejdspladsen. Arbejdspladsforkyndelse kan imidlertid være en af de mere indgribende forkyndelsesformer. Der kan derfor være anledning til at overveje, om det skal være afgørende, hvad der forkyndes og for hvem, og om der er realistiske alternativer til arbejdspladsforkyndelse i forhold til den pågældende.

2.2.2.1.3. Privates adgang til at foretage postforkyndelse.

Efter arbejdsgruppens opfattelse skal private klage- eller ankenævn, der er godkendt af erhvervs- og vækstministeren, kunne iværksætte postforkyndelse uden rettens medvirken. Den sikkerhed, der skal knytte sig til forkyndelse og de deraf følgende retsvirkninger, fører dog til, at der ikke generelt bør gives alle private adgang til at iværksætte postforkyndelse uden rettens medvirken. Arbejdsgruppen foreslår, at bekendtgørelsen om forkyndelse ændres i overensstemmelse hermed.

2.2.2.2. Nye forkyndelsesformer

Arbejdsgruppen har overvejet, hvordan man bedst kan fremme anvendelsen af mindre ressourcekrævende forkyndelsesformer end stævningmandsforkyndelse, herunder om der eventuelt bør indføres nye og mindre ressourcekrævende forkyndelsesmåder som f.eks. telefonisk forkyndelse. I tilknytning hertil har arbejdsgruppen bl.a. overvejet spørgsmålet om ikrafttræden af retsplejelovens regler om digital forkyndelse. Der henvises til betænkningen side 95-119.

2.2.2.2.1. Telefonforkyndelse

I forhold til spørgsmålet om indførelse af telefonforkyndelse som en ny forkyndelsesform har arbejdsgruppen overvejet en model, hvorefter myndigheden giver telefonisk meddelelse til den pågældende.

Meddelelsen med eventuelle bilag sendes eller overdrages forinden eller efterfølgende til den pågældende. Den pågældendes modtagelse af dokumentet vil dog ikke være en betingelse for at anse forkyndelse for sket. Hvis myndigheden har sendt dokumentet, men den pågældende ikke modtager det, er det således hans eller hendes eget ansvar at bede om genfremsendelse. Forkyndelsen anses for sket den dag, meddelelsen telefonisk gives den pågældende.

Telefonforkyndelse skal alene kunne foretages over for den pågældende selv.

Telefonforkyndelse skal også kunne ske på arbejdspladsen, men kun for den pågældende selv. Myndigheden skal såle-

des kunne rette henvendelse til arbejdspladsen og bede om at tale med den pågældende.

Myndigheden skal sikre sig, at personen, som myndigheden har rettet telefonisk henvendelse til, vedkender sig at være den person, der skal ske forkyndelse for. Myndigheden bør foretage kontrol af den pågældendes fødselsdato. Det forekommer, at en person er registreret som ejer af flere af husstandens telefoner. F.eks. vil forældre ofte være registreret som ejere af deres børns mobiltelefoner. I disse tilfælde bør myndigheden være særligt opmærksom i forbindelse med identifikationen af den pågældende. Det samme gør sig gældende, når myndigheden foretager telefonforkyndelse på arbejdspladsen. Hvis den pågældende ikke vil oplyse sin identitet, eller hvis der i øvrigt er tvivl om den pågældendes identitet, må der således anvendes en anden forkyndelsesform.

Arbejdsgruppen har endvidere drøftet, om der – som i svensk ret – bør stilles krav om, at dokumentet læses op for den pågældende. Efter arbejdsgruppens opfattelse er det dog retssikkerhedsmæssigt forsvarligt med en ordning, hvorefter den pågældende kan kræve, at dokumentet i sin helhed læses op i forbindelse med telefonsamtalen. Myndigheden skal vejlede den pågældende om adgang hertil.

Der er i arbejdsgruppen endvidere blevet givet udtryk for, at navnlig indkaldelser, betalingspåkrav, konkursbegæring og retsmødebegæring vil være velegnede til telefonforkyndelse, hvorimod f.eks. stævninger i civile sager eller anklageskrifter konkret kan være for omfattende og komplicerede til at være genstand for telefonisk forkyndelse. Heroverfor er der imidlertid blevet peget på, at det vil være en unødigt begrænsning kun at medtage visse sagstyper og dokumenter. Arbejdsgruppen finder således, at det bør overlades til myndigheden at vurdere i den konkrete sag, om dokumentet egner sig til telefonforkyndelse, eller om dokumentet f.eks. er for omfattende eller kompliceret til at være genstand for telefonforkyndelse.

Myndigheden meddeler ved telefonforkyndelsen den pågældende, at meddelelsen med eventuelle bilag – hvis dette materiale ikke er fremsendt forud for telefonsamtalen – vil blive fremsendt til den pågældende. Fremsendelsen kan ske til den pågældendes folkeregisteradresse eller en anden adresse efter den pågældendes ønske. Myndigheden meddeler endvidere den pågældende, at det – hvis den pågældende ikke modtager dokumentet – er hans eller hendes eget ansvar at bede om genfremsendelse. Myndigheden oplyser den pågældende om, hvortil henvendelse skal rettes, hvis den pågældende ikke modtager dokumentet. Den pågældende har også mulighed for at aftale med myndigheden, at han eller hun afhenter dokumentet hos myndigheden. Den pågældende er herefter selv ansvarlig for afhentning af dokumentet.

Det påhviler den person, der foretager telefonforkyndelsen, at vurdere, om den person, der skal forkyndes for, må antages at have forstået telefonsamtalen. Man kunne f.eks. forestille sig, at den person, der skal forkyndes for, ikke taler

dansk eller et andet sprog, som tales af den medarbejder, der skal foretage telefonforkyndelsen (f.eks. engelsk), eller at den pågældende forekommer ude af stand til at forstå en besked af den omhandlede karakter på grund af sygdom eller handicap eller på grund af påvirkning af alkohol eller lignende. I sådanne tilfælde kan forkyndelse ikke anses for sket, og en anden forkyndelsesform må derfor anvendes i stedet.

Arbejdsgruppen gør endvidere opmærksom på, at det kan forekomme, at den person, der skal ske telefonforkyndelse for, svarer på sin mobiltelefon og oplyser, at han eller hun er bortrejst og derfor ikke har adgang til sin post, eller at han eller hun er syg og derfor ikke kan give møde. Sådanne oplysninger skal myndigheden undergive sædvanlig sagsbehandling. Arbejdsgruppen forudsætter således, at det i forbindelse med telefonforkyndelsen i så fald overvejes, om der bør ske udsættelse af eventuelle frister, eller om personen bør pålægges at fremlægge en lægeerklæring.

Herudover bemærker arbejdsgruppen, at en ankemeddelelse i medfør af retsplejelovens § 908, stk. 2, 1. pkt., kan fremsættes mundtligt til den person, som foretager forkyndelsen (af en dom), og som i så fald skal gøre notat herom. Denne regel vil efter arbejdsgruppens opfattelse også finde anvendelse ved telefonforkyndelse.

Arbejdsgruppen peger endvidere på, at retsplejeloven indeholder en række regler med frister, der regnes fra forkyndelsen. F.eks. indeholder retsplejelovens § 178, stk. 2, en frist for begæring om omgørelse af en kendelse, hvorved bøde eller erstatning er pålagt et fraværende vidne (14 dage fra forkyndelse af kendelsen). Det følger endvidere af retsplejelovens § 351, stk. 1, at retten pålægger sagsøgte at indlevere et svarskrift inden en frist, der i almindelighed skal være på mindst to uger, og som regnes fra pålæggets forkyndelse, jf. også § 375 for så vidt angår ankesager.

Hertil kommer regler, der indeholder frister for myndighedernes forkyndelse, f.eks. retsplejelovens § 844, stk. 2, hvorefter anklagemyndigheden sørger for, at en indkaldelse med oplysning om tid og sted for hovedforhandlingen (og eventuelt anklageskrift, jf. restplejelovens § 835, stk. 2) forkyndes for tiltalte med mindst 4 dages varsel, idet retten dog kan fastsætte et kortere varsel (jf. også retsplejelovens § 896, stk. 2, om straffesager, i hvilke der ikke medvirker lægdommere), eller retsplejelovens § 175, stk. 3, hvorefter vidnet i borgerlige sager skal indkaldes med en uges varsel og i straffesager med aftens varsel, hvortil lægges to døgn, såfremt afstanden til mødestedet er over 30 km.

Når retterne foretager telefonforkyndelse, er det derfor efter arbejdsgruppens opfattelse vigtigt, at de er opmærksomme på sådanne tidsfrister. Arbejdsgruppen forudsætter i den forbindelse, at telefonforkyndelse ikke anvendes, hvis brevet med dokumenterne ikke kan forventes modtaget hos adressaten inden fristen. Dette vil navnlig være relevant, når der skal ske forkyndelse efter retsplejelovens § 844, stk. 2, § 896, stk. 2, eller § 175, stk. 3.

I relation til de frister, der regnes fra forkyndelsen, f.eks. den nævnte frist i retsplejelovens § 178, stk. 2, skal retterne sørge for, at meddelelsen med eventuelle bilag overgives til postafsendelse umiddelbart efter, at telefonforkyndelsen har fundet sted (medmindre meddelelsen med eventuelle bilag er blevet fremsendt inden telefonforkyndelsen). Det er arbejdsgruppens opfattelse, at disse frister er af en sådan karakter, at den pågældende – uanset at han eller hun først nogle dage senere modtager dokumentet på skrift – har tilstrækkelig tid og lejlighed til at anføre, at han eller hun har indsigelser, eller til at anke dommen.

For så vidt angår frister, der alene er minimumsfrister, f.eks. ovennævnte frist efter retsplejelovens § 351, stk. 1, forventes retten i forbindelse med fastsættelsen af svarfristen at tage behørigt hensyn til, at der er sket telefonforkyndelse, og at meddelelsen med eventuelle bilag derfor først nogle dage senere vil være kommet frem til modtageren og således vil kunne danne grundlag for udarbejdelse af svarskrift (medmindre meddelelsen med eventuelle bilag er blevet fremsendt inden telefonforkyndelsen).

Arbejdsgruppen henviser i den forbindelse til, at Domstolsstyrelsen har oplyst, at retterne som regel fremsender breve som B-breve, og at man på baggrund af oplysninger, som Justitsministeriet i anden anledning har indhentet fra Post Danmark, i almindelighed kan lægge til grund, at B-breve er kommet frem til modtageren senest 5 dage efter, at brevet er overgivet til afsendelse.

Generelt er fristerne i retsplejeloven dog efter arbejdsgruppens opfattelse af en sådan karakter, at den pågældende – uanset at han eller hun først nogle dage senere modtager dokumentet på skrift – har tilstrækkelig tid og lejlighed til at anføre, at han eller hun har indsigelser, eller til at anke dommen.

Et *flertal* i arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at telefonforkyndelse indføres som en ny forkyndelsesform. Flertallet konstaterer, at der de seneste år har været en betragtelig teknologisk udvikling, herunder på telefoniområdet, således at størstedelen af befolkningen anvender mobiltelefon.

Flertallet henviser endvidere til, at en klar instruktion til de medarbejdere, der skal foretage telefonforkyndelse, vil være med til at sikre, at meddelelsen gives til den person, der skal ske forkyndelse for. Det er således efter flertallets opfattelse retssikkerhedsmæssigt forsvarligt at indføre telefonforkyndelse som en ny forkyndelsesform.

Herudover finder flertallet, at effektivitetshensyn taler for at indføre telefonforkyndelse som en ny forkyndelsesform. Telefonforkyndelse vil således kunne foretages i umiddelbar forlængelse af selve sagsbehandlingen. Det vurderes at kunne føre til en forkortelse af sagsbehandlingstiderne, hvilket vil være til gavn for borgere og virksomheder. Indførelse af telefonforkyndelse som ny forkyndelsesform vil således være tidsbesparende. Hertil kommer, at udgifterne begrænses til telefonudgifter og portoudgifter til fremsendelse af doku-

menterne, og fremsendelse pr. e-mail kan begrænse udgifterne yderligere.

Et *mindretal* i arbejdsgruppen finder, at telefonforkyndelse ikke bør indføres som ny forkyndelsesform. Af retssikkerhedsmæssige grunde bør stævningsmandsforkyndelse således også fremover være den forkyndelsesform, der anvendes mest i praksis. Telefonforkyndelse vurderes af mindretallet ikke at ville være ressource- og tidsbesparende. Den person, der skal foretage forkyndelsen, skal først finde frem til den pågældendes telefonnummer, hvilket navnlig kan være et problem, når den pågældende er bosat i en etageejendom. Herefter skal den person, der skal foretage forkyndelsen, sikre sig den pågældendes identitet, og at den pågældende må antages at have forstået telefonsamtalen. Hvis den pågældende måtte ønske det, skal der endvidere ske oplæsning af det dokument, der skal forkyndes. Dernæst skal der tages stilling til, om dokumentet skal sendes til den pågældende og i givet fald til hvilken adresse, eller om den pågældende vil afhente dokumentet hos myndigheden. Endelig skal der ske fremsendelse af dokumentet til den pågældende, eller dokumentet skal lægges til afhentning.

Hertil kommer, at det ikke vil være muligt at foretage telefonforkyndelse for personer, der ikke er samarbejdsvillige. Stævningsmændene vurderes efter mindretallets opfattelse at ville have større succes med at forkynde for disse personer, bl.a. fordi stævningsmændene ofte er bekendt med deres opholdssteder.

Der foreligger endvidere ifølge mindretallet ikke talmateriale, som underbygger, at det vil være ressource- og tidsbesparende at indføre telefonforkyndelse. Man burde derfor indlede med en forsøgsordning ved enkelte retter. Mindretallet bemærker endvidere, at stævningsmændene – hvis antallet af stævningsmandsforkyndelser reduceres – vil stille krav om et højere vederlag pr. forkyndelse, ligesom der kan opstå problemer med rekruttering af (nye) stævningsmænd på grund af mangel på arbejde og dermed en lavere indtjening.

Hvis telefonforkyndelse indføres som ny forkyndelsesform, bør telefonforkyndelsen efter mindretallets opfattelse udføres af stævningsmænd, som typisk arbejder uden for almindelig kontortid, hvor der er større sandsynlighed for at træffe de personer, der skal ske forkyndelse for. Stævningsmændene bør i så fald udstyres med telefon og have adgang til de relevante oplysninger, f.eks. om hemmelige telefonnumre.

Arbejdsgruppen antager i øvrigt, at over halvdelen af de sager, hvor der skal ske forkyndelse, vil være egnede til telefonforkyndelse, men bemærker samtidig, at antallet af sager, hvor det lykkes at foretage telefonforkyndelse, ikke kan forudsiges. Der vil være et vist ressourcepild forbundet med de sager, hvor man forgæves forsøger telefonforkyndelse.

En forudsætning for effektivt at kunne gennemføre telefonforkyndelse er efter arbejdsgruppens opfattelse imidlertid, at den, der skal forkynde, har adgang til oplysninger om telefonnumre, herunder hemmelige telefonnumre. På den bag-

grund foreslår arbejdsgruppen, at § 31, stk. 6, i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester ændres, således at retterne og restancemyndigheden får adgang til hemmelige telefonnumre. Det forudsættes i den forbindelse, at kun de personer ved retterne og hos restanceinddrivelsesmyndigheden, der beskikkes til at foretage telefonforkyndelser, får adgang til oplysninger om de hemmelige telefonnumre. Det forudsættes endvidere, at adgangen til oplysningerne kun anvendes i forbindelse med telefonforkyndelser.

Retsplejerådet tilslutter sig arbejdsgruppens flertals forslag om indførelse af telefonforkyndelse som en ny forkyndelsesform, men peger dog samtidig på, at telefonforkyndelse efter rådets opfattelse frembyder en række retssikkerhedsmæssige udfordringer.

Der vil således kunne opstå problemer i forhold til identifikation af modtageren og i forhold til at vurdere, om den pågældende har forstået samtalen, herunder at den pågældende forstår, at der er tale om en forkyndelse – og ikke blot en orientering. Herudover kan det være vanskeligt i det konkrete tilfælde at afgøre, om et dokument i en given sag er velegnet til telefonforkyndelse, herunder om den forkyndte meddelelse vil kunne være fremme i rimelig tid før retsmødet.

Det forhold, at dokumentet eftersendes med posten, imødegår efter Retsplejerådets opfattelse til en vis grad de anførte indvendinger, hvis telefonsamtalen kombineres med en ordning om efterfølgende bekræftelse på sms. Ved forkyndelse på fastnettelefon kan modellen kombineres med en efterfølgende brevbekræftelse til den adresse, hvortil fastnettelefonen er knyttet.

Herudover finder Retsplejerådet det hensigtsmæssigt, hvis retterne mv. senere og i lyset af de indhentede erfaringer nærmere overvejer, om det vil være hensigtsmæssigt i praksis at afgrænse området for telefonforkyndelse, således at der ikke i hver enkelt sag skal foretages en nærmere vurdering af, om sagen efter sin art er velegnet til telefonforkyndelse. Hvis det erfaringsmæssigt skulle vise sig, at der ofte opstår spørgsmål om, hvad der er blevet sagt under telefonsamtalerne, kan der på sigt være behov for at se på, om det vil være nødvendigt at optage samtalerne.

2.2.2.2.2. Digital forkyndelse

Arbejdsgruppen har nærmere overvejet spørgsmålet om ikrafttræden af reglerne om digital forkyndelse, der blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 447 af 9. juni 2004 om ændring af retsplejeloven mv. (Digital kommunikation i retsplejen m.v.).

Retsplejelovens regler om digital forkyndelse bygger på en redegørelse om digital kommunikation med domstolene, der i oktober 2003 blev afgivet af en arbejdsgruppe under Domstolsstyrelsen. Det var denne arbejdsgruppes opfattelse, at der ingen betænkeligheder er knyttet til, at en meddelelse uden samtykke sendes digitalt, når meddelelsen kun vil få retsvirkning, hvis modtageren bekræfter modtagelsen. Rets-

plejerådet og Justitsministeriet tilsluttede sig arbejdsgruppens forslag.

Det fremgår endvidere af betænkningen fra arbejdsgruppen om forkyndelse side 108, at det er Justitsministeriets opfattelse, at der gælder en generel regel om, at private personer, virksomheder mv. som udgangspunkt ikke bør kunne kontaktes af offentlige myndigheder ved digital kommunikation, medmindre den pågældende har givet et udtrykkeligt eller stiltiende samtykke. Et sådant samtykke vil kunne ligge i, at borgeren selv har henvendt sig ved digital kommunikation. Ved professionelle parter, f.eks. advokater, kan samtykket ligge i anvendelse af brevpapir med angivelse af e-mailadresse. Arbejdsgruppen om forkyndelse har i sit arbejde lagt dette til grund.

I retsplejelovens § 154, stk. 2, er det tillige fastsat, at der ikke kræves samtykke til digital forkyndelse, jf. ordene ”jf. dog § 155, nr. 2”. Da § 154, stk. 2, som nævnt antages alene at vedrøre digital kommunikation fra domstolene, vil det være nødvendigt at indsætte en generel regel i retsplejeloven om, at der ikke kræves samtykke til digital forkyndelse, hvis også andre myndigheder, f.eks. anklagemyndigheden, skal kunne foretage digital forkyndelse uden samtykke. Arbejdsgruppen foreslår samtykkekravet til digital kommunikation opretholdt for så vidt angår meddelelser, der ikke skal forkyndes.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at der indsættes et nyt stk. 1 i § 156 a, hvoraf det fremgår, at der ikke kræves samtykke til digital forkyndelse, og at ordene ”jf. dog § 155, nr. 2” udgår af § 154, stk. 2, og at der i stedet indsættes en henvisning til § 156 a, nyt stk. 1.

Retsplejerådet kan tilslutte sig arbejdsgruppens forslag, da det er hensigtsmæssigt, at forskellige myndigheders adgang til digital forkyndelse kan gennemføres på en ensartet måde. Retsplejerådet bemærker i den forbindelse, at det efter reglerne i retsplejeloven er en betingelse for, at en meddelelse anses for forkyndt digitalt, at modtageren sender en bekræftelse, når meddelelsen er modtaget, jf. retsplejelovens § 156 a.

2.2.2.2.3. Forenklet digital forkyndelse

Som nævnt ovenfor under pkt. 2.2.1 indebærer de nuværende regler om digital forkyndelse, at meddelelsen anses for forkyndt, hvis den pågældende bekræfter at have modtaget meddelelsen enten ved en meddelelse, der sendes ved digital kommunikation med angivelse af digital signatur, eller ved at sende en personligt underskrevet kopi af meddelelsen, jf. retsplejelovens § 156 a, 1. pkt. Digital forkyndelse forudsætter således, at modtageren aktivt bekræfter modtagelsen af dokumentet.

Der er i arbejdsgruppen blevet peget på, at kravet om aktiv bekræftelse fra modtageren vil kunne stå i vejen for gennemførelse af digital forkyndelse. Arbejdsgruppen har derfor overvejet en ny digital forkyndelsesform (”forenklet digital forkyndelse”), hvorefter den meddelelse, der skal forkyndes, med eventuelle bilag, gøres tilgængelig for den på-

gældende i en digital postkasse, der anvendes til sikker kommunikation med det offentlige (f.eks. borger.dk, virk.dk og e-boks.dk). Når meddelelsen åbnes, sendes en besked om, at meddelelsen er blevet åbnet, automatisk retur til myndigheden. Meddelelsen anses for forkyndt, hvis meddelelsen åbnes af den pågældende.

Arbejdsgruppen bemærker, at de digitale postkasser ikke i dag indeholder en sådan automatisk funktionalitet, hvorved afsenderen automatisk får besked om, at modtageren har åbnet meddelelsen. Økonomistyrelsen (nu Digitaliseringsstyrelsen) har imidlertid oplyst, at det efter styrelsens opfattelse vil være teknisk muligt at etablere en sådan teknisk funktionalitet.

Efter arbejdsgruppens opfattelse vil forenklet digital forkyndelse give mulighed for et større antal forkyndelser end reglerne om digital forkyndelse, og der er derfor med denne nye forkyndelsesform generelt set et endnu ikke udnyttet effektiviseringspotentiale. På den baggrund finder arbejdsgruppen, at der bør indføres regler herom.

Arbejdsgruppen bemærker, at der som nævnt ovenfor under pkt. 2.2.2.2.2 antages at gælde en generel regel om, at digital kommunikation med borgerne som udgangspunkt kræver samtykke fra den pågældende. Dette samtykkekrav er for domstolens vedkommende fraveget i forhold til de gældende regler om digital forkyndelse, jf. ovenfor.

Arbejdsgruppen finder, at det vil være forsvarligt også at fravige samtykkekravet for så vidt angår forenklet digital forkyndelse, navnlig da meddelelsen kun vil få retsvirkning, hvis modtageren åbner den.

Ligesom ved digital forkyndelse forudsættes det ved forenklet digital forkyndelse, at den meddelelse, der skal forkyndes, i almindelighed er forsynet med en digital signatur, der kan sikre, at meddelelsen stammer fra den angivne afsender, og at meddelelsen ikke er blevet ændret undervejs.

De almindelige regler om beskyttelse af fortrolige oplysninger, herunder navnlig persondatalovens regler om behandling af personoplysninger, vil også gælde ved forenklet digital forkyndelse. Dette indebærer bl.a., at der også ved forenklet digital forkyndelse af meddelelser, der indeholder fortrolige oplysninger, skal ske kryptering eller lignende, så uvedkommende ikke kan læse meddelelsen.

En forudsætning for at kunne gennemføre forenklet digital forkyndelse via de digitale postkasser er, at den borger eller den virksomhed, der skal ske forkyndelse for, har oprettet en digital postkasse (og faktisk åbner den meddelelse, der skal forkyndes). Der er i arbejdsgruppen blevet peget på, at det segment, som det er vanskeligst at få forkyndt for, formentlig ikke vil oprette og anvende de digitale postkasser, og i forhold til dem vil det således næppe være muligt at foretage forkyndelse via de digitale postkasser.

Arbejdsgruppen antager dog, at den generelt stigende digitalisering af samfundet må antages at føre til, at flere og flere

borgere og virksomheder anvender digitale postkasser. Arbejdsgruppen er endvidere af den opfattelse, at regler om forenklet digital forkyndelse vil give mulighed for at gennemføre et større antal forkyndelser end efter reglen om digital forkyndelse i retsplejelovens § 155, nr. 2, og at der med forenklet digital forkyndelse generelt set er et effektiviseringspotentiale.

Arbejdsgruppen anbefaler i forlængelse heraf, at de gældende regler om digital forkyndelse sættes i kraft, når domstolens nye sagsbehandlingssystemer "*De Juridiske Fag Systemer*" (JFS) er indført.

Retsplejerådet tilslutter sig forslaget om forenklet digital forkyndelse. Med forenklet digital forkyndelse vil der kunne ske forkyndelse overalt i verden og derved også i en situation, hvor den pågældende eksempelvis er bortrejst fra Danmark i en periode, uden at retten er bekendt hermed.

Det er Retsplejerådets opfattelse, at domstolene i sådanne tilfælde – inden for rammerne af de gældende bestemmelser på området – bør anlægge en mere lempelig vurdering ved anmodninger om udsættelse af sagen, når det er åbenbart, at vedkommende ikke har praktisk mulighed for at komme til stede i retten. Det samme gør sig gældende ved spørgsmål om, hvorvidt en udeblivelse i sådanne tilfælde har karakter af lovligt forfald. På tilsvarende måde bør der efter omstændighederne anlægges en lempelig vurdering ved indgivelse af anmodning om genoptagelse af en sag efter retsplejelovens § 367, stk. 1, 2. pkt.

Herudover peger Retsplejerådet på, at det ikke i forbindelse med forenklet digital forkyndelse kan konstateres, hvem der har åbnet meddelelsen, idet en person f.eks. kan have givet andre adgang til at åbne sin digitale postkasse. Bestemmelserne om forenklet digital forkyndelse bør på den baggrund udformes således, at det ikke er et krav, at meddelelsen skal åbnes af "den pågældende", for at forkyndelse kan anses for sket. Det bør således være den pågældendes eget ansvar, hvem den pågældende måtte give adgang til den digitale postkasse.

Retsplejerådet finder endvidere, at det af hensyn til borgeren bør fremgå tydeligt af meddelelsen, at denne anses for forkyndt på det tidspunkt, hvor den blev åbnet. Herved gøres den, der skal forkyndes for, opmærksom på, at den pågældende bør forholde sig til indholdet af meddelelsen, og at denne har retsvirkning, når den er blevet åbnet.

Retsplejerådet finder i øvrigt mere generelt anledning til at bemærke, at den generelle udvikling af digital kommunikation med det offentlige er nået til et nyt stadium med lov nr. 528 af 11. juni 2012 om Offentlig Digital Post. Domstolene er ikke omfattet af denne lov. Der er dog alligevel grund til at bemærke, at fysiske personer, der er 15 år eller derover, med bopæl eller fast ophold i Danmark samt juridiske enheder med CVR-nummer skal tilsluttes Offentlig Digital Post, medmindre personen eller den juridiske enhed fritages for obligatorisk tilslutning, jf. lovens § 3, stk. 1 og 2. Meddelel-

ser, der sendes under anvendelse af Offentlig Digital Post, anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for adressaten i postløsningen, jf. lovens § 10, nr. 1. Det fremgår af lovens forarbejder, at det er hensigten, at obligatorisk tilslutning for fysiske personer træder i kraft den 1. november 2014, og at der skal ske obligatorisk tilslutning for juridiske enheder i løbet af 2013.

Retsplejerådet henviser til, at Lov om Offentlig Digital Post således indebærer, at det inden for en kortere årrække skal være hovedreglen, at kommunikation med offentlige myndigheder foregår digitalt, og at meddelelser, der sendes under anvendelse af Offentlig Digital Post, skal have retsvirkning allerede fra det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig i postløsningen.

I lyset af den generelle udvikling på området for digital kommunikation med offentlige myndigheder vil det, i al fald når brugen af den nye digitale postkasse til obligatorisk digital kommunikation med offentlige myndigheder er indarbejdet, efter Retsplejerådets opfattelse være nærliggende at overveje, om digital forkyndelse kan føres et skridt videre, f.eks. således at det for forkyndelse er tilstrækkeligt, at meddelelsen er tilgængelig i den digitale postkasse. I forbindelse med overvejelser herom bør der bl.a. ses på, hvordan man skal forholde sig til eventuelle tekniske problemer med adgangen til den digitale postkasse (systemnedbrud mv.).

2.2.2.2.4. Påmindelser pr. sms eller e-mail

Arbejdsgruppen har overvejet, om forkyndelse bør kunne ske pr. sms, men har ikke fundet, at sms er et egnet middel til at foretage forkyndelse dels på grund af tekstmængden, dels fordi der vil være sikkerhedsmæssige problemer forbundet med en sådan forkyndelse.

Arbejdsgruppen har også overvejet, om retterne og politiet bør have adgang til at sende en påmindelse pr. sms eller e-mail til en person, der skal møde i retten, f.eks. med indholdet: ”Husk retsmøde [dato/kl.] i [retten]”. I den forbindelse er det blevet understreget, at det alene vil være relevant at sende påmindelser, hvis der skal ske *personligt* fremmøde i retten.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at påmindelser pr. sms eller e-mail vil være et egnet middel til at reducere antallet af udeblivelser fra retsmøder, navnlig i de sager, hvor der sker berømmelse lang tid forud for retsmødet.

På den baggrund anbefaler arbejdsgruppen, at der etableres mulighed for at fremsende påmindelser pr. sms eller e-mail. De almindelige regler om beskyttelse af personlige oplysninger, herunder f.eks. persondatalovens regler om behandling af personoplysninger, vil også gælde ved udsendelse af påmindelser pr. sms eller e-mail. Kan påmindelsen imidlertid begrænses til at indeholde tekst som ”Husk retsmøde [dato/kl.] i [retten]”, og det således ikke angives, hvilken afdeling (f.eks. fagedretten) den pågældende skal møde i, vil der ikke være tale om fortrolige oplysninger, der skal krypteres.

Kravet om samtykke ved digital kommunikation fra domstolene må antages også at gælde henvendelser på sms. Et sådant samtykke kan være givet ved borgerens tilmelding til en digital postkasse, eller borgeren kan have givet sit samtykke i forbindelse med en telefonforkyndelse. Arbejdsgruppen har overvejet, men ikke fundet anledning til at foreslå, at der skabes hjemmel til, at domstole og politi kan sende en påmindelse pr. sms eller e-mail om retsmødedato til en borger, uden at den pågældende har givet samtykke dertil.

Retsplejerådet finder, at arbejdsgruppens anbefalinger om påmindelser om retsmøder pr. sms eller e-mail, herunder anbefalingerne om, at meddelelsens indhold begrænses til ikke-fortrolige oplysninger, er helt ubetænkelige og kan derfor tilslutte sig forslaget. Retsplejerådet anbefaler imidlertid, at der skabes lovhjemmel til, at påmindelser kan fremsendes uden samtykke.

2.2.3. Justitsministeriets overvejelser

2.2.3.1. Justitsministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens forslag om, at der fremover skal kunne ske post- og stævningssmandsforkyndelse for ledelse eller personale på en institution eller et hospital, hvor den pågældende er bosat eller midlertidigt opholder sig, medmindre ledelsen eller personalet oplyser, at den pågældende ikke længere opholder sig på stedet.

Det foreslås på den baggrund, at der i retsplejelovens § 157, stk. 1, nr. 2, indsættes en ny bestemmelse (nyt litra b), hvorefter der kan ske forkyndelse for ledelsen eller personalet på en institution eller et hospital, hvor den pågældende er bosat eller midlertidigt opholder sig – hvis den pågældende ikke selv træffes – medmindre ledelsen eller personalet oplyser, at den pågældende ikke længere opholder sig på stedet. Det vil f.eks. være relevant, hvis den pågældende i en periode har opholdt sig på et herberg, men nu ikke længere kommer der.

Ved ”institution” forstås f.eks. behandlingssted, herberg, krisecenter og asylcenter. Det forudsættes, at der skal være tale om steder, hvor den pågældende overnatter. Det vil således ikke være tilstrækkeligt, at den pågældende modtager ambulans behandling eller lignende på stedet.

Endvidere bemærkes, at selv om forkyndelse efter den foreslåede bestemmelse kan foretages for ledelsen og personalet på institutionen eller hospitalet, bør udgangspunktet være, at forkyndelse så vidt muligt sker for ledelsen. Hvis forkyndelsen sker for personalet, forudsættes det, at der er tale om personale, der beskæftiger sig med sagsbehandling mv. og pleje på stedet i modsætning til f.eks. personale, der beskæftiger sig med vedligeholdelse mv. af de fysiske rammer.

Justitsministeriet kan i den forbindelse endvidere tilslutte sig Retsplejerådets forslag om, at ledelse eller personale, der har modtaget en meddelelse, der skal forkyndes, skal returnere en frankeret svarkuvert til retten, når meddelelsen er overbragt den person, meddelelsen angår, og at forkyndelse her-

efter skal anses for sket den dag, ledelsen eller personalet anfører at have overbragt meddelelsen.

Justitsministeriet er tillige enig i forslaget om, at retsplejelovens § 157, stk. 2-4, skal finde tilsvarende anvendelse i de tilfælde, hvor der foretages forkyndelse for ledelsen eller personalet på en institution eller et hospital. Det følger i den forbindelse af stk. 4 (som ikke foreslås ændret), at hvis en person, for hvem forkyndelse kan ske efter stk. 1, nr. 2 (som foreslås ændret med tilføjelse af ovennævnte nye litra b), uden rimelig grund nægter at modtage en forkyndelse, kan han ved kendelse tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af hans nægtelse.

Hvis forkyndelse for ledelsen eller personalet ikke kan ske som følge af, at ledelsen eller personalet oplyser, at den pågældende ikke længere opholder sig på stedet, må dette anses for at være en sådan rimelig grund til at nægte modtagelse som nævnt i stk. 4. Ledelsen eller personalet vil således i sådanne tilfælde ikke kunne tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af nægtelsen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6 (retsplejelovens § 157), og bemærkningerne hertil.

2.2.3.2. Justitsministeriet er endvidere enig med arbejdsgruppen i, at forkyndelse på arbejdspladsen fremover ikke bør være subsidiær i forhold til forkyndelse på bopælen, ligesom ministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens forslag om, at bekendtgørelsen om forkyndelse ændres, således at der gives de godkendte, private klage- eller ankenavn mulighed for at iværksætte postforkyndelse uden rettens medvirken.

Justitsministeriet vil derfor tage initiativ til at ændre bekendtgørelserne om forkyndelse i overensstemmelse hermed.

2.2.3.3. For så vidt angår spørgsmålet om indførelse af nye forkyndelsesformer er Justitsministeriet enig med arbejdsgruppens flertal i, at telefonforkyndelse bør indføres som en ny forkyndelsesform.

Det er endvidere Justitsministeriets opfattelse, at hvis den pågældende svarer på sin mobiltelefon og oplyser, at han eller hun er bortrejst og derfor ikke har adgang til sin post eller mulighed for at give møde, bør domstolene – ligesom ved forenklet digital forkyndelse, jf. herom nedenfor – inden for rammerne af de gældende regler på området, anlægge en mere lempelig vurdering ved anmodninger om udsættelse af sagen, når det er åbenbart, at vedkommende ikke har praktisk mulighed for at komme til stede i retten. Det samme gør sig gældende ved spørgsmål om, hvorvidt en udeblivelse i sådanne tilfælde har karakter af lovligt forfald. På tilsvarende måde bør der efter omstændighederne anlægges en lempelig vurdering ved indgivelse af anmodning om genoptagelse af en sag efter retsplejelovens § 367, stk. 1, 2. pkt.

Justitsministeriet er endvidere enig med arbejdsgruppen i, at der skal kunne foretages telefonforkyndelse på arbejdsplad-

sen, men kun for den pågældende selv. Myndigheden skal således kunne rette henvendelse til arbejdspladsen og bede om at tale med den pågældende.

Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig Retsplejerådets anbefaling om, at telefonforkyndelse suppleres med en bekræftelsesordning pr. sms eller – hvis forkyndelsen sker på en fastnettelefon – ved almindeligt brev. Justitsministeriet finder, at denne efterfølgende bekræftelse pr. sms bør kunne sendes uden samtykke fra borgeren. Lovforslaget indeholder på den baggrund forslag til ny bestemmelse herom (retsplejelovens § 154 a, stk. 1, nr. 3).

Justitsministeriet kan ligeledes tilslutte sig forslaget om, at der etableres mulighed for at fremsende påmindelser om retsmøder pr. sms eller e-mail. Justitsministeriet finder, at der tilsvarende bør indføres hjemmel til at sende disse påmindelser uden samtykke fra borgeren eller virksomheden.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5 og 6 (retsplejelovens § 154 a, stk. 1, nr. 3 og 4, og § 155, stk. 1, nr. 4), der – for så vidt angår § 155 – er udformet i overensstemmelse med arbejdsgruppens lovudkast med den tilføjelse til § 155, at den pågældende efterfølgende får tilsendt en bekræftelse på forkyndelsen.

2.2.3.4. Justitsministeriet er endvidere enig med arbejdsgruppen i, at det er en forudsætning for effektivt at kunne gennemføre telefonforkyndelse, at den, der skal forkynde, har adgang til oplysninger om telefonnumre, herunder hemmelige telefonnumre.

Ifølge Datatilsynet udgør hemmelige telefonnumre personoplysninger, i hvert fald når abonnenten er en fysisk person. Der er i persondatalovens § 5 fastsat en række grundlæggende principper for den dataansvarliges behandling af personoplysninger. Herudover indeholder loven bl.a. mere specifikke regler om, hvornår en dataansvarlig må behandle – herunder videregive – personoplysninger. Det afhænger af oplysningernes karakter og formålet med videregivelsen, hvilke regler den dataansvarlige skal følge i det enkelte tilfælde.

Efter den gældende § 31, stk. 6, i lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, som ændret ved lov nr. 250 af 21. marts 2012 kan oplysninger som nævnt i lovens § 31, stk. 5, nr. 2 (hemmelige telefonnumre) alene videregives af forsyningspligtudbyderens landsdækkende nummeroplysningstjeneste til brug for offentlige alarmtjenester og politiet.

Med den ændring af lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, som arbejdsgruppen foreslår, skabes der adgang til, at retterne og restanceinddrivelsesmyndigheden får adgang til de hemmelige telefonnumre i nummeroplysningsdatabasen ("118"). Det forudsættes i den forbindelse, at adgangen til oplysningerne kun anvendes i forbindelse med telefonforkyndelser, ligesom kun de personer ved retterne og hos restanceinddrivelsesmyndigheden, der beskik-

kes til at foretage telefonforkyndelser, får adgang til oplysningerne.

På den baggrund finder Justitsministeriet, at en behandling af personoplysninger om hemmelige telefonnumre, der sker i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, i forbindelse med telefonforkyndelse har et udtrykkeligt angivet og sagligt formål, jf. herved persondatalovens § 5, stk. 2, og at behandlingen ikke er i strid med kravet om proportionalitet i persondatalovens § 5, stk. 3. Den foreslåede bestemmelse må derfor efter Justitsministeriets opfattelse anses for at være i overensstemmelse med databeskyttelsesdirektivet (direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995).

Justitsministeriet kan på den baggrund tilslutte sig arbejdsgruppens forslag til en ændring af § 31, stk. 6, i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester bør ændres, så retterne og restancemyndigheden får adgang til hemmelige telefonnumre. Lovforslaget er på dette punkt udformet i overensstemmelse med arbejdsgruppens lovudkast.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 1 (lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester § 31, stk. 6), og bemærkningerne hertil.

2.2.3.5. Justitsministeriet kan også tilslutte sig arbejdsgruppens synspunkter og forslag om indførelse af en mere enkel form for digital forkyndelse, hvor der ikke stilles noget krav om aktiv medvirken fra modtagerens side ("forenklet digital forkyndelse"). Lovforslaget er udformet i overensstemmelse med arbejdsgruppens lovudkast.

Justitsministeriet har i den forbindelse noteret sig, at det af bemærkningerne til lovforslaget bag lov nr. 528 af 11. juni 2012 om offentlig digital post (lovforslag L 160 af 13. april 2012) bl.a. fremgår, at den systemansvarlige anses for dataansvarlig i forhold til administration af den digitale postløsning. Det fremgår videre, at en offentlig afsenders ansvar for og rådighed over en meddelelse mv. ophører ved aflevering til postløsningen, hvilket betyder, at en borger er dataansvarlig for indholdet i egen digitale postkasse. Det betyder således også, at en offentlig afsender ikke må modtage oplysning om, hvorvidt en meddelelse mv. er læst, slettet eller på anden måde er behandlet af den pågældende borger. Der henvises til pkt. 2.8 i de almindelige bemærkninger til L 160 af 13. april 2012.

Med den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 155, stk. 1, nr. 3, som affattet ved dette lovforslags § 1, nr. 7, vil den afsendende myndighed få automatisk besked, når den pågældende meddelelse er blevet åbnet. Dette skal ses i sammenhæng med, at formålet med forkyndelse er at sikre, at en meddelelse kommer frem til adressaten, så adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet. Formålet er endvidere at sikre den, der har iværksat forkyndelsen, det fornødne bevis for, at meddelelsen er kommet frem, så de retsvirkninger, der er knyttet til forkyndelsen, kan indtræde.

Efter de gældende regler om forkyndelse sker dette enten ved, at den der skal forkyndes for, aktivt skal bekræfte modtagelsen af den pågældende meddelelse (f.eks. brevforkyndelse og digital forkyndelse), eller ved, at meddelelsen sendes til den pågældendes bopæl i brev med afleveringsattest (postforkyndelse) eller afleveres til den pågældende af en stævningsmand (stævningsmandsforkyndelse).

Som anført ovenfor i afsnit 2.2.2.2.3 er der i arbejdsgruppen blevet peget på, at kravet i de gældende regler om digital forkyndelse, hvorefter den pågældende aktivt skal bekræfte modtagelsen af meddelelsen, vil kunne stå i vejen for digital forkyndelse. Det er i den forbindelse afgørende, at den, der har iværksat forkyndelsen får det fornødne bevis for, at meddelelsen er kommet frem, så de retsvirkninger, der er knyttet til forkyndelsen, kan indtræde. Sigtet med den foreslåede ordning er således at skabe en digital forkyndelsesform, der – ligesom post- og stævningsmandsforkyndelse – ikke kræver en aktiv medvirken fra modtagerens side.

Justitsministeriet finder det derfor af afgørende betydning for ordningen, at der skabes sikkerhed for, at den meddelelse med eventuelle bilag, der skal forkyndes, faktisk er blevet åbnet. På den baggrund finder Justitsministeriet, at der i forhold til forenklet digital forkyndelse er grundlag for at fravige det ovennævnte udgangspunkt om, at den afsendende myndighed ikke må få besked om, at en digital meddelelse er blevet åbnet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (retsplejelovens § 155, stk. 1, nr. 3), og bemærkningerne hertil.

2.2.3.6. Herudover kan Justitsministeriet tilslutte sig arbejdsgruppens forslag om, at andre myndigheder (end domstolene) tillige skal kunne foretage digital forkyndelse uden forudgående samtykke fra borgeren, når reglerne om digital forkyndelse sættes i kraft.

2.2.3.7. Justitsministeriet er i øvrigt enig i Retsplejerådets betragtninger om den generelle udvikling af digital kommunikation med det offentlige. Ligesom Retsplejerådet finder Justitsministeriet således, at det i lyset af den generelle udvikling på området for digital kommunikation med offentlige myndigheder – i al fald når brugen af den nye digitale postkasse til obligatorisk digital kommunikation med offentlige myndigheder er indarbejdet – vil være nærliggende at overveje, om digital forkyndelse kan føres et skridt videre, f.eks. således at det for forkyndelse er tilstrækkeligt, at meddelelsen er tilgængelig i den digitale postkasse (dvs. uden – som efter lovforslaget – at stille som yderligere betingelse, at meddelelsen er blevet åbnet).

2.3. Forkyndelse for juridiske personer

2.3.1. Gældende ret

Retsplejeloven indeholder ikke regler om forkyndelse for juridiske personer, herunder om, hvilke forkyndelsesformer der kan anvendes i forhold til juridiske personer.

Tidligere indeholdt den nu ophævede aktieselskabslov en særregel om forkyndelse (§ 159, stk. 1), som udtrykkeligt fastslog, at kontoret betragtes som bopæl med hensyn til forkyndelse. Reglen blev dog ophævet som overflødig ved lov nr. 324 af 4. juni 1986 om ændring af retsplejeloven, lov om handelsregistre, firma og prokura, lov om aktieselskaber, lov om anpartsselskaber og lov om forsikringsvirksomhed (Retternes stedlige kompetence i borgerlige sager, EF-domskonventionen). Det blev imidlertid forudsat i forbindelse med ophævelsen, at den hidtidige retstilstand med hensyn til forkyndelse blev opretholdt.

Retsplejelovens § 157, stk. 1, nr. 2, litra b, sidste led, indeholder en særregel om postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse for selvstændige næringsdrivende (fysiske personer). Efter bestemmelsen kan forkyndelsen – hvis den ikke kan ske for den selvstændige næringsdrivende personlig, jf. stk. 1, nr. 1 – ske på den pågældendes kontor, værksted eller forretningslokale over for personer, der er ansat i virksomheden.

Det antages imidlertid, at retsplejelovens § 157, stk. 1, nr. 2, litra b, sidste led, i dag anvendes analogt, når der skal ske forkyndelse for juridiske personer. Det er dog uvist, om der i denne antagelse ligger, at kun de forkyndelsesformer, der er omfattet af bestemmelsen (postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse), kan anvendes over for juridiske personer.

2.3.2. Arbejdsgruppens overvejelser mv.

Arbejdsgruppen finder ikke som sådan, at forkyndelse for juridiske personer – ud over en række særlige problemstillinger – giver anledning til problemer i praksis. Efter arbejdsgruppens opfattelse bør retsplejeloven imidlertid for fuldstændighedens skyld indeholde regler om, hvilke forkyndelsesformer der kan anvendes i forhold til juridiske personer, hvem der kan modtage en forkyndelse på vegne af den juridiske person, og hvor forkyndelsen kan finde sted. Arbejdsgruppen har i sine forslag hertil i vidt omfang tilsigtet en lovfæstelse af den gældende retstilstand.

Med henblik på at forbedre mulighederne for at foretage forkyndelse for juridiske personer foreslår arbejdsgruppen, at der skal være adgang til at anvende langt de fleste forkyndelsesformer over for juridiske personer. Arbejdsgruppen finder det således forsvarligt at anvende brevforkyndelse, digital forkyndelse, forenklet digital forkyndelse, postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse over for juridiske personer.

Arbejdsgruppen er derimod betænkelig ved at indføre adgang til at anvende telefonforkyndelse over for juridiske personer. Dette skyldes, at der – navnlig for så vidt angår større virksomheder – vil være risiko for, at det, der er oplyst i forbindelse med telefonforkyndelsen, ikke videregives korrekt til rette vedkommende i virksomheden, og at den, der modtager telefonforkyndelsen, normalt ikke er den samme som den, der modtager post i virksomheden. Arbejds-

gruppen finder derfor ikke, at denne forkyndelsesform skal kunne anvendes over for juridiske personer.

Efter arbejdsgruppens opfattelse bør det endvidere fremover være muligt – hvis et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, ikke selv træffes på sin bopæl – at foretage forkyndelse dér for personer over 18 år, der hører til husstanden.

De gældende bestemmelser i retsplejelovens § 157, stk. 3-4, skal i den forbindelse efter arbejdsgruppens opfattelse finde anvendelse. Det indebærer bl.a., at den person, for hvem forkyndelse kan ske, kan tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af, at personen uden rimelig grund har nægtet at modtage forkyndelsen, eller af, at personen har undladt at overlevere meddelelsen med eventuelle bilag til vedkommende, selv om dette kunne være sket uden væsentlig udgift eller besvær, jf. bestemmelsens stk. 4.

Arbejdsgruppen har endvidere overvejet spørgsmålet om forkyndelse af stævninger over for interessentskaber. Hvis en sag er anlagt mod et interessentskab (I/S), men ikke mod interessenterne, kan forkyndelse ifølge betænkningen foretages for interessentskabet som sådant, f.eks. over for en receptionist, der er ansat i virksomheden. Som regel anlægges sagen dog (også) mod (alle) interessenterne personligt. Hvis dette er tilfældet, skal forkyndelse ifølge betænkningen ske for hver enkelt af disse personligt, da disse i så fald også dømmes personligt og derfor skal sikres mulighed for at varetage deres interesser i sagen. Stævninger mod en person skal altid forkyndes, og arbejdsgruppen finder ikke fornødent grundlag for at indføre en særstilling for interessenter. Der henvises til betænkningens side 119-123.

Retsplejerådet har ikke bemærkninger til arbejdsgruppens forslag, idet det dog bør tydeliggøres, at forkyndelse over for juridiske personer i praksis som hovedregel bør søges gennemført på den juridiske persons adresse over for den juridiske persons ansatte.

2.3.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens synspunkter og forslag vedrørende forkyndelse over for juridiske personer, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6, 7, 8 og 9 (retsplejelovens § 155, § 157 a, § 158, § 160, stk. 1, og § 163, stk. 2), og § 2, nr. 1 (straffelovens § 94, stk. 5), samt bemærkningerne hertil.

3. Øvrige forslag

3.1. Beskikkelse af stævningsmænd mv.

3.1.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 57, stk. 1, beskikkes der i hver retskreds samt ved landsretterne og Sø- og Handelsretten det

fornødne antal stævningsmænd af vedkommende præsident. Fortegnelse over de beskikkede stævningsmænd opslås på tingstederne samt henholdsvis i landsretternes, Sø- og Handelsrettens og Københavns Byrets lokaler.

En forkyndelse er gyldig, selv om stævningsmanden har handlet uden for den retskreds, i hvilken han er ansat, jf. § 57, stk. 2.

Polititjenestemænd og sognefogeder kan uden særlig beskikkelse foretage forkyndelse i straffesager. Justitsministeren kan fastsætte regler om, i hvilket omfang politiet skal foretage eller medvirke ved forkyndelse, jf. lovens § 57, stk. 3 og 4. Polititjenestemænd har dog ifølge § 165, stk. 3, ikke krav på vederlag for forkyndelse i straffesager.

Herudover fremgår det af retsplejelovens § 58, stk. 1, at justitsministeren udfærdiger en instruks for stævningsmænd. Enhver stævningsmand afgiver til vedkommende retspræsident en højtidelig erklæring om, at han med troskab og samvittighedsfuldhed vil opfylde de pligter, der påhviler ham efter retsplejeloven og den ham meddelte instruks. Formen for denne erklæring fastsættes af Domstolsstyrelsen. Dommeren i retskredsen har at vejlede stævningsmændene med hensyn til deres pligter, jf. § 58, stk. 2.

I retsplejelovens § 67 fastsættes det, i hvilke tilfælde stævningsmanden er inhabil. En stævningsmand må således ikke foretage eller deltage i en forretning, når nogen af parterne er hans ægtefælle eller beslægtet eller besvogret med ham i lige op- eller nedstigende linje eller i første sidelinje, eller han selv er part i sagen eller er interesseret i dens udfald.

Stævningsmanden er underlagt tavshedspligt efter straffelovens §§ 152 ff.

Stævningsmanden har krav på vederlag og befordringsgodtgørelse for forkyndelse, jf. bekendtgørelse nr. 508 af 1. juli 1998 med senere ændringer om vederlag til stævningsmænd og til vidner i fogedforretninger.

Om sognefogeders opgaver henvises til § 117 samt bemærkningerne til lov nr. 538 af 8. juni 2006 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreformen), hvoraf fremgår, at sognefogeder bistår politiet med opgaver hovedsagelig af administrativ karakter, f.eks. forkyndelse af stævninger mv. – typisk på mindre befolkede øer.

3.1.2. Arbejdsgruppens overvejelser mv.

Arbejdsgruppen foreslår en række ændringer i retsplejelovens §§ 57 og 58 om beskikkelse af stævningsmænd mv. Der er i vidt omfang tale om præciseringer og moderniseringer i forhold til de nugældende bestemmelser.

Endvidere foreslår arbejdsgruppen, at bestemmelserne udvides til også at omfatte telefonforkyndelser, således at der tillige sker beskikkelse af personer til at foretage telefonforkyndelser.

Arbejdsgruppen foreslår i den forbindelse en udvidelse af retsplejelovens § 57, stk. 3, hvorefter polititjenestemænd og sognefogeder uden særlig beskikkelse kan foretage forkyndelser i straffesager, således at polititjenestemænd tillige kan foretage telefonforkyndelser. Herudover foreslår arbejdsgruppen bestemmelsen udvidet til også at omfatte forkyndelser i civile sager. Arbejdsgruppen henviser i den forbindelse til, at politiet allerede i dag foretager forkyndelser i civile sager, herunder fogedsager.

Ifølge arbejdsgruppen sker der i praksis ikke kun beskikkelse af stævningsmænd i traditionel forstand, men også f.eks. af administrativt personale i politiet eller af ansatte i kriminalforsorgen. Arbejdsgruppen finder, at der fortsat vil være behov herfor, og foreslår på den baggrund, at der indsættes bestemmelser om, at ansatte ved retten, i politiet, i kriminalforsorgen og i restanceinddrivelsesmyndigheden kan beskikkes til at foretage forkyndelser.

For så vidt angår beskikkelse til at foretage telefonforkyndelse er det arbejdsgruppens opfattelse, at ansatte ved retterne og i politiet kan beskikkes hertil, hvorimod der ikke findes at være et tilsvarende behov for så vidt angår ansatte i kriminalforsorgen. Herudover henviser arbejdsgruppen til, at Skatteministeriet har givet udtryk for, at ansatte i restanceinddrivelsesmyndigheden bør kunne foretage telefonforkyndelser i sager omfattet af skatteinddrivelsesloven. Arbejdsgruppen er enig heri.

Arbejdsgruppen anfører, at den ansættende myndighed (dvs. retten, politiet eller restanceinddrivelsesmyndigheden) skal instruere den pågældende i, hvordan den pågældende skal foretage telefonforkyndelser, og i øvrigt vejlede den beskikkede med hensyn til dennes pligter.

Efter retsplejelovens § 57, stk. 4, kan justitsministeren fastsætte regler om, i hvilket omfang politiet skal foretage eller medvirke ved forkyndelser. Arbejdsgruppen foreslår, at retsplejelovens § 57, stk. 4, ændres, så justitsministeren kan fastsætte regler om, i hvilket omfang retterne, politiet, kriminalforsorgen og restanceinddrivelsesmyndigheden skal foretage og medvirke ved forkyndelser.

Herudover foreslår arbejdsgruppen, at habilitetsreglen for stævningsmænd i retsplejelovens § 67 udvides til også at omfatte andre personer, der foretager forkyndelse.

Som nævnt ovenfor under pkt. 3.1.1 følger det af retsplejelovens § 165, stk. 1, 2. pkt., at Domstolsstyrelsen fastsætter regler om vederlag for forkyndelse. Personer, der foretager forkyndelser som led i deres almindelige tjeneste, modtager imidlertid ikke vederlag herfor. Arbejdsgruppen foreslår derfor bestemmelsen præciseret, så det kommer til at fremgå, at Domstolsstyrelsen alene fastsætter regler om vederlag og befordringsgodtgørelse til stævningsmænd.

Som en konsekvens heraf foreslår arbejdsgruppen endvidere, at bestemmelsen i retsplejelovens § 165, stk. 3, hvorefter polititjenestemænd ikke har krav på vederlag i forkyndelsesager, ophæves. Der ændres således ikke ved, at personer,

der foretager forkyndelse som led i deres almindelige tjeneste, ikke modtager vederlag for forkyndelser.

3.1.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 og 2 (retsplejelovens §§ 57, 58 og 67), og bemærkningerne hertil.

3.2. Udpegning af en person til at modtage en forkyndelse mv.

3.2.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 160, 2. pkt., kan parterne i borgerlige sager udpege en person, over for hvem forkyndelse kan ske efter reglerne i lovens §§ 155-157. Dog finder reglen i § 157, stk. 4, kun anvendelse, hvis den pågældende har erklæret sig villig til at modtage forkyndelse, jf. lovens § 160, 3. pkt.

3.2.2. Arbejdsgruppens overvejelser mv.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at der også i straffesager bør være adgang til at udpege personer, over for hvem forkyndelse kan ske. Herudover finder arbejdsgruppen, at også vidner bør have adgang til at udpege en person, over for hvem forkyndelse kan ske.

Arbejdsgruppen foreslår derfor bestemmelsen i retsplejelovens § 160 ændret, således at også en sigtet eller tiltalt i en straffesag samt vidner kan udpege en person, over for hvem forkyndelse kan ske. Arbejdsgruppen foreslår endvidere, at bestemmelsen præciseres, således at det fremgår, at der er et krav om skriftlig fuldmagt, og at den udpegede person skal være myndig.

Retsplejerådet tilslutter sig forslaget om en ændring af retsplejelovens § 160, men foreslår dog, at samtykke gives på en særlig blanket, der også indeholder oplysning om betydningen af, at en meddelelse anses for forkyndt, herunder at der ved udeblivelse kan blive spørgsmål om anholdelse eller udeblivelsesdom. Herudover finder Retsplejerådet, at der må skabes sikkerhed for, at den person, der udpeges, er indforstået hermed.

For så vidt angår forsvarerens rolle har Retsplejerådet overvejet, om der i retsplejeloven bør indføres hjemmel til, at sigtede i straffesager kan udpege den forsvarer, der senere måtte blive beskikket i sagen. Rådet peger på, at en sådan ordning ville være hensigtsmæssigt i forhold til udlændinge, navnlig i færdselssager.

Retsplejerådet finder imidlertid samtidig, at en sådan ordning vil kunne give anledning til nærmere overvejelser af de opgaver, der bør påhvile en beskikket forsvarer, og at videre overvejelser herom således bør ske efter nærmere drøftelse med Landsforeningen af Forsvarsadvokater.

3.2.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens forslag om en udvidelse af retsplejelovens § 160 til også at omfatte tiltalte i straffesager samt vidner.

Endvidere kan Justitsministeriet tilslutte sig Retsplejerådets anbefaling om, at det skriftlige samtykke gives på en særlig blanket, der også indeholder oplysning om betydningen af, at en meddelelse anses for forkyndt, herunder at der ved udeblivelse kan blive tale om anholdelse eller udeblivelsesdom.

For så vidt angår Retsplejerådets bemærkning om, at der må skabes sikkerhed for, at den person, der udpeges, er indforstået hermed, finder Justitsministeriet, at 2. pkt., i den foreslåede bestemmelse i § 160, stk. 1, i fornødent omfang varetager den udpegede persons interesser.

Herudover er Justitsministeriet enig med Retsplejerådet i, at en ordning, hvorefter der indføres en adgang for den tiltalte til at udpege den forsvarer, der senere måtte blive beskikket i sagen, vil kunne give anledning til nærmere overvejelser af de opgaver, der bør påhvile en beskikket forsvarer, og at videre overvejelser herom derfor forudsætter en nærmere drøftelse med Landsforeningen af Forsvarsadvokater.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8 (retsplejelovens § 160), og bemærkningerne hertil.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes at have positive økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige. Indførelse af forenklet digital forkyndelse samt telefonforkyndelse vil således indebære en effektivisering af opgaverne med forkyndelse hos politiet, anklagemyndigheden og domstolene.

Det vurderes, at de nye forkyndelsesformer mv. vil medføre mindre udgifter på samlet set 15-20 mio. kr. fuldt indfaset for anklagemyndigheden, politiet og domstolene.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Muligheden for at sende sms-påmindelser og påmindelser pr. e-mail til personer, der skal møde i retten, vurderes at have begrænsede positive økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet, idet det vil medvirke til, at færre retsmøder udsættes.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Muligheden for at sende sms-påmindelser og påmindelser pr. e-mail til personer, der skal møde i retten, vurderes at have begrænsede positive administrative konsekvenser for borgerne, idet det vil medvirke til, at færre retsmøder udsættes.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder mv.

Arbejdsgruppens betænkning nr. 1528/2011 om revision af reglerne om forkyndelse, og Retsplejerådets udtalelse af 27. juni 2012, som lovforslaget bygger på, har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Politidirektørforeningen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Akademikernes Centralorganisation, Datatilsynet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Konkur-

rence- og forbrugerstyrelsen, Finansrådet, Forbrugerrådet, Dansk Told og Skatteforbund, Danske Regioner, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Fængselsforbundet, Generalauditøren, DJØF, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Danske Inkassoadvokater, Dansk InkassoBrancheforening, Kuratorforeningen, Stævningmændenes Landsforening, Voldgiftsinstituttet, KL, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Forsikring & Pension, FSR – Danske Revisorer, 3F – Fælles Fagligt Forbund, Landsorganisationen i Danmark (LO), HK/Danmark, Håndværksrådet, Liberale Erhvervs Råd, Københavns Rets Hjælp, Århus Rets Hjælp, Institut for Menneskerettigheder, Retssikkerhedsfonden, Retspolitisk Forening, Danner, Dansk Røde Kors, Dansk Sygeplejeråd, Post Danmark A/S, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af Boformer for Hjemløse i Danmark (SBH), SAND – De hjemløses landsorganisation, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK) og Lægeforeningen.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/min-dre udgifter	Negative konsekvenser/mer-udgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Mindre udgifter på samlet set 15-20 mio. kr. fuldt indfaset for anklagemyndigheden, politiet og domstolene.	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervs-livet	Begrænsede positive konsekvenser	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for erhvervs-livet	Begrænsede positive konsekvenser	Ingen af betydning
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Begrænsede positive konsekvenser	Ingen af betydning
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(retsplejeloven)

Til nr. 1 (§§ 57 og 58)

Det foreslås, at anvendelsesområdet for retsplejelovens § 57, som efter gældende ret er begrænset til stævningmandsforkyndelse, udvides til også at omfatte telefonforkyndelse, jf. de foreslåede bestemmelser i § 155, nr. 4, og § 156 a, som affattet ved dette lovforslags § 1, nr. 6.

Herudover foreslås ordlyden af § 57 på en række punkter moderniseret, ligesom bestemmelsen i den gældende § 58, stk. 1 (om udfærdigelse af instruks for stævningmænd),

foreslås ophævet. Retsplejelovens § 57, stk. 4 (der foreslås videreført som § 58, stk. 6), og § 165, stk. 1 (der foreslås præciseret, jf. lovforslagets § 1, nr. 10), indeholder således allerede fornøden hjemmel til, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om, i hvilket omfang politiet (og – efter lovforslaget – kriminalforsorgen og restanceinddrivelsesmyndigheden) skal foretage eller medvirke ved forkyndelser og om forkyndelse mere generelt.

Det foreslås endvidere, at der i § 58 indsættes bestemmelser om, at retspræsidenten i hver retskreds samt ved landsretterne og Sø- og Handelsretten kan beskikke ansatte ved retten til at foretage stævningmandsforkyndelser og telefonforkyndelser, at politidirektøren kan beskikke ansatte i politikredsen til at foretage stævningmandsforkyndelser og telefonforkyndelser, at direktøren for kriminalforsorgen kan be-

skikke ansatte i kriminalforsorgen til at foretage stævningsskik forkyndelser i kriminalforsorgens institutioner, og at restanceinddrivelsesmyndigheden kan beskikke ansatte i restanceinddrivelsesmyndigheden til at foretage telefonforkyndelser i sager omfattet af lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., jf. de foreslåede bestemmelser i § 58, stk. 1 og 3-5. Beskikkelse af ansatte i restanceinddrivelsesmyndigheden skal foretages af myndighedens ledelse.

Ansættelsesmyndigheden skal i forbindelse med beskikkelsen instruere den beskikkede i, hvordan den pågældende skal foretage stævningsskik forkyndelser og telefonforkyndelser, og i øvrigt vejlede den beskikkede med hensyn til dennes pligter.

I den foreslåede bestemmelse i § 58, stk. 2, bestemmes det, at polititjenestemænd og sognefogeder uden særlig beskikkelse kan foretage stævningsskik forkyndelser og telefonforkyndelser. Bestemmelsen er en delvis videreførelse af den gældende bestemmelse i § 57, stk. 3. Bestemmelsen udvides imidlertid til også at gælde for telefonforkyndelser. Endvidere foreslås det, at adgangen for polititjenestemænd og sognefogeder til at foretage forkyndelser ikke skal være begrænset til straffesager.

Det fastslås i den foreslåede bestemmelse i § 58, stk. 6, at justitsministeren kan fastsætte regler om, i hvilket omfang retterne, politiet, kriminalforsorgen og restanceinddrivelsesmyndigheden skal foretage eller medvirke ved forkyndelser. Bestemmelsen er en delvis videreførelse af den gældende § 57, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 67)

Med den foreslåede bestemmelse udvides bestemmelsen om inhabilitet til også at angå andre personer, der foretager forkyndelse, f.eks. ansatte ved retterne og i politiet, og til at gælde også ved andre forkyndelsesformer end stævningsskik forkyndelse, f.eks. telefonforkyndelse.

Til nr. 3 (Overskriften til kapitel 17)

Med henblik på at tydeliggøre den sontring, der er i retsplejeloven mellem meddelelser, der skal forkyndes, og meddelelser, der ikke skal forkyndes, jf. herved retsplejelovens §§ 153 og 154, stk. 1, foreslås det, at overskriften til kapitel 17 ændres til ”Meddelelser og forkyndelse af meddelelser”.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 (§ 154, stk. 2)

Det foreslås at ophæve den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 154, stk. 2, om rettens anvendelse af digital kommunikation.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 154 a om samtykke i forbindelse med anvendelse af digital kommunikation.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5 (retsplejelovens § 154 a), og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.2, 2.2.2.2.3 og 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5 (§ 154 a)

Bestemmelsen er til dels en videreførelse af den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 154, stk. 2, (der samtidig foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 4), hvorefter alene domstolene kan foretage digital forkyndelse (jf. § 155, nr. 2) uden forudgående samtykke fra borgeren. Med den foreslåede bestemmelse indføres der adgang til, at også andre myndigheder kan foretage digital forkyndelse uden forudgående samtykke. Herudover indføres der adgang til uden samtykke at sende en efterfølgende bekræftelse på en telefonforkyndelse og digitale påmindelser (pr. sms eller e-mail) om tid og sted for et retsmøde.

De foreslåede bestemmelser i stk. 2 og 3, er videreførelser af de gældende bestemmelser i retsplejelovens § 154, stk. 2, 2. og 3. pkt.

Der henvises til pkt. 2.2.2.2, 2.2.2.2.3 og pkt. 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6 (§§ 155- 158)

Retsplejelovens §§ 155-158 er af lovtekniske årsager affattet i deres helhed for at sikre korrekt sammenhæng af bestemmelserne.

Lovforslagets § 1, nr. 6 indeholder forslag til retsplejelovens §§ 155-158 således som disse bestemmelser foreslås vedtaget med ikrafttræden pr. 1. juli 2013, jf. § 5 i lovforslaget.

De foreslåede bestemmelser i § 155, stk. 1, nr. 1 (brevforkyndelse), nr. 2 (postforkyndelse) og nr. 3 (stævningsskik forkyndelse) viderefører de gældende bestemmelser i § 155, nr. 1, 3 og 4. Reglen om stævningsskik forkyndelse foreslås dog – som konsekvens af de foreslåede ændringer i §§ 57 og 58 (jf. lovforslagets § 1, nr. 1) – ændret, således at ordene ”en stævningsskik forkyndelse” erstattes af ordene ”en stævningsskik forkyndelse eller anden dertil bemyndiget, jf. §§ 57 og 58”. Forkyndelsesformen vil som hidtil blive betegnet ”stævningsskik forkyndelse”.

Det foreslås endvidere, at telefonforkyndelse indføres som ny forkyndelsesform, jf. den foreslåede bestemmelse i § 155, stk. 1, nr. 4. Efter den foreslåede bestemmelse sker telefonforkyndelse ved, at den meddelelse, der skal forkyndes, med eventuelle bilag telefonisk gives den pågældende, der forinden eller efterfølgende får tilsendt eller overdraget dokumentet og efterfølgende får tilsendt en bekræftelse på forkyndelsen pr. sms eller ved almindeligt brev.

I modsætning til postforkyndelse og stævningsmandforkyndelse kan telefonforkyndelse alene foretages for den pågældende selv, jf. bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 156 a.

Den pågældende kan kræve, at dokumentet i sin helhed læses op i forbindelse med telefonsamtalen. Myndigheden skal vejlede den pågældende om adgangen hertil.

Som udgangspunkt kan der ske telefonforkyndelse af alle typer af dokumenter. Visse typer af dokumenter vil dog være særligt velegnede til at være genstand for telefonisk forkyndelse, f.eks. indkaldelser, betalingspåkrav, konkursbegæringer og retsmødebegæringer. Omvendt kan f.eks. stævninger i civile sager og anklageskrifter konkret være for omfattende og komplicerede til at være egnede til telefonisk forkyndelse. Det er op til myndigheden at vurdere, om et konkret dokument er velegnet til telefonforkyndelse.

Myndigheden meddeler den pågældende, at meddelelsen med eventuelle bilag vil blive fremsendt til den pågældende. Meddelelsen sendes til den pågældendes folkeregisteradresse eller en anden adresse efter den pågældendes ønske. Den pågældendes modtagelse af dokumentet er dog ikke en betingelse for at anse forkyndelse for sket. Hvis myndigheden har sendt dokumentet, men den pågældende ikke modtager det, er det således hans eller hendes eget ansvar at bede om genfremsendelse. Myndigheden meddeler ved forkyndelsen den pågældende dette og oplyser den pågældende om, hvortil henvendelse skal rettes, hvis dokumentet ikke kommer frem. Den pågældende har også mulighed for at aftale med myndigheden, at han eller hun afhenter dokumentet hos myndigheden. Den pågældende er herefter selv ansvarlig for afhentning af dokumentet.

Myndigheden, der foretager telefonforkyndelse, skal umiddelbart efter telefonsamtalen sende en bekræftelse til den pågældende. Denne bekræftelse kan sendes pr. sms eller – ved forkyndelse på en fastnettelefon – ved brev til adressen, hvortil fastnettelefonen er tilknyttet. Fremsendelsen af en bekræftelse er dog ikke en gyldighedsbetingelse i forhold til forkyndelsen.

Det forudsættes i øvrigt, at telefonforkyndelse ikke anvendes, hvis brevet med dokumenterne ikke kan forventes modtaget inden en bestemt frist. Dette vil navnlig være relevant, når der skal ske forkyndelse efter f.eks. retsplejelovens § 844, stk. 2, om indkaldelse af tiltalte, eller retsplejelovens § 175, stk. 3, om indkaldelse af vidner.

I relation til frister, der regnes fra forkyndelsen, f.eks. fristerne i retsplejelovens § 477 e, stk. 1, om indsigelser i betalingspåkravssager, og § 904, stk. 2, om frist for anke af domme i straffesager, skal retterne sørge for, at meddelelsen med eventuelle bilag afsendes umiddelbart efter, at telefonforkyndelsen har fundet sted, således at den pågældende – uanset at han eller hun først nogle dage senere modtager dokumentet på skrift – har tilstrækkelig tid og lejlighed til at

anføre, at han eller hun har indsigelser eller til at anke dommen.

For så vidt angår frister, der alene er minimumsfrister, f.eks. en frist efter retsplejelovens § 351, stk. 1, om frist for indlevering af svarskrift, forudsættes det, at retten i forbindelse med fastsættelsen af svarfristen tager behørigt hensyn til, at der er sket telefonforkyndelse, og at meddelelsen med eventuelle bilag derfor først vil nå frem til modtageren og danne grundlag for udarbejdelse af svarskrift nogle dage senere.

Telefonforkyndelse vil også kunne ske på arbejdspladsen. Myndigheden kan således rette telefonisk henvendelse til arbejdspladsen og bede om at tale med den pågældende.

Ved telefonforkyndelse vil der kunne ske forkyndelse overalt i verden og derved også i en situation, hvor den pågældende eksempelvis er bortrejst fra Danmark i en periode, uden at retten er bekendt hermed. Det forudsættes, at domstolene i sådanne tilfælde – inden for rammerne af de gældende bestemmelser på området – anlægger en mere lempelig vurdering ved anmodninger om udsættelse af sagen, når det er åbenbart, at vedkommende ikke har praktisk mulighed for at komme til stede i retten. Det samme gør sig gældende ved spørgsmål om, hvorvidt en udeblivelse i sådanne tilfælde har karakter af lovligt forfald. På tilsvarende måde bør der efter omstændighederne anlægges en lempelig vurdering ved indgivelse af anmodning om genoptagelse af en sag efter retsplejelovens § 367, stk. 1, 2. pkt. (der ikke foreslås ændret).

De nærmere regler om telefonforkyndelse vil i givet fald blive fastsat i en bekendtgørelse, som vil blive udstedt af justitsministeren i medfør af retsplejelovens § 165, 1. pkt. (der ikke foreslås ændret), hvorefter justitsministeren fastsætter nærmere regler om forkyndelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Med den foreslåede bestemmelse i § 155, stk. 2, fastsættes det, hvilke forkyndelsesformer der kan anvendes, når der skal ske forkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer mv. (juridiske personer).

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 157 a, der fastsætter, over for hvem og hvor forkyndelse for juridiske personer kan ske.

De forkyndelsesformer, der kan anvendes i forhold til juridiske personer, er forkyndelsesformerne i § 155, stk. 1, nr. 1-3, dvs. brevforkyndelse, postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse. Der kan således ikke anvendes telefonforkyndelse over for juridiske personer.

Ved ”selskaber, foreninger, fonde og boer mv. (juridiske personer)” forstås, medmindre andet er bestemt, enhver juridisk person, herunder aktie-, anparts- og andelsselskaber, interessentskaber, foreninger, fonde, boer, kommuner, regioner og statslige myndigheder. Forkyndelse for enkeltmands-

virksomheder (der ikke har karakter af juridiske personer) reguleres af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 157, stk. 1, nr. 2, litra c, sidste led (som viderefører den gældende bestemmelse i § 157, stk. 1, nr. 2, litra b, sidste led).

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede bestemmelse i § 156 viderefører den gældende bestemmelse i § 156.

Den foreslåede bestemmelse i § 156 a skal ses i sammenhæng med forslaget til § 155, stk. 1, nr. 4, om telefonforkyndelse.

Telefonforkyndelse kan alene foretages for den pågældende selv. Myndigheden skal således sikre sig, at den person, som myndigheden har rettet telefonisk henvendelse til, vedkender sig at være den person, der skal ske forkyndelse for, jf. den foreslåede § 156 a, 1. pkt. Myndigheden bør derfor foretage kontrol af den pågældendes fødselsdato. Det forekommer, at en person er registreret som ejer af flere af husstandens telefoner. F.eks. vil forældre ofte være registreret som ejere af deres børns mobiltelefoner. I disse tilfælde bør myndigheden være særligt opmærksom i forbindelse med identifikationen af den pågældende. Det samme gør sig gældende, når myndigheden foretager telefonforkyndelse på arbejdspladsen. Hvis den pågældende ikke vil oplyse sin identitet, eller hvis der i øvrigt er tvivl om den pågældendes identitet, må der således anvendes en anden forkyndelsesform.

Det påhviler endvidere den person, der foretager telefonforkyndelsen, at vurdere, om den person, der skal forkyndes for, må antages at have forstået telefonsamtalen, jf. den foreslåede § 156 a, 1. pkt. Man kan f.eks. forestille sig, at den person, der skal forkyndes for, ikke taler dansk eller et andet sprog, som tales af den, der skal foretage telefonforkyndelsen (f.eks. engelsk), eller at den person, der skal forkyndes for, forekommer ude af stand til at forstå en besked af den omhandlede karakter på grund af sygdom eller handicap eller på grund af påvirkning af alkohol eller lignende. I sådanne tilfælde kan forkyndelse ikke anses for sket, og en anden forkyndelsesform må derfor anvendes i stedet.

Forkyndelsen anses efter den foreslåede § 156 a, 2. pkt., for sket den dag, meddelelsen telefonisk gives den pågældende. Dette skal ses i sammenhæng med, at den pågældendes modtagelse af dokumentet og den efterfølgende fremsendelse af en bekræftelse på forkyndelsen ikke er en betingelse for at anse forkyndelse for sket, jf. den foreslåede § 155, stk. 1, nr. 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.1 og 2.2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

De foreslåede bestemmelser i § 157, stk. 1, nr. 1, og stk. 1, nr. 2, litra a og c, viderefører de gældende bestemmelse i § 157, stk. 1, nr. 1, og stk. 1, nr. 2, litra a og b.

Det foreslås, at der i bestemmelsen i retsplejelovens § 157, stk. 1, nr. 2, indsættes en ny bestemmelse (nyt *litra b*), hvorefter der kan ske forkyndelse for ledelsen eller personalet på en institution eller et hospital, hvor den pågældende er bosat eller midlertidigt opholder sig – hvis den pågældende ikke selv træffes – medmindre ledelsen eller personalet oplyser, at den pågældende ikke længere opholder sig på stedet. Det vil f.eks. være relevant, hvis den pågældende i en periode har opholdt sig på et herberg, men nu ikke længere kommer der.

Ved "institution" forstås f.eks. behandlingssted, herberg, krisecenter og asylcenter. Det forudsættes, at der skal være tale om steder, hvor den pågældende overnatter. Det vil således ikke være tilstrækkeligt, at den pågældende modtager ambulans behandling eller lignende på stedet.

Endvidere bemærkes, at selv om forkyndelse efter den foreslåede bestemmelse kan ske for ledelsen og personalet på institutionen eller hospitalet, bør udgangspunktet være, at forkyndelse så vidt muligt sker for ledelsen. Hvis forkyndelsen sker for personalet, forudsættes det, at der er tale om personale, der beskæftiger sig med sagsbehandling mv. og pleje på stedet i modsætning til f.eks. personale, der beskæftiger sig med vedligeholdelse mv. af de fysiske rammer.

Det foreslås endvidere, at retsplejelovens § 157, stk. 2-4 (som ikke foreslås ændret), skal finde tilsvarende anvendelse i de tilfælde, hvor der foretages forkyndelse for ledelsen eller personalet på institutionen eller hospitalet. Det følger i den forbindelse af stk. 4, at hvis en person, for hvem forkyndelse kan ske efter stk. 1, nr. 2, uden rimelig grund nægter at modtage en forkyndelse, kan han eller hun ved kendelse tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af nægtelsen.

Det bemærkes i den forbindelse, at hvis forkyndelse for ledelsen eller personalet ikke kan ske som følge af, at ledelsen eller personalet oplyser, at den pågældende ikke længere opholder sig på stedet, må dette samtidig anses for at være en sådan rimelig grund til at nægte modtagelse som nævnt i stk. 4. Ledelsen eller personalet vil således i sådanne tilfælde ikke kunne tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af nægtelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

De foreslåede bestemmelser i § 157, stk. 2, 3 og 4, viderefører de gældende bestemmelser i § 157, stk. 2, 3 og 4.

Det foreslås endvidere, jf. den foreslåede bestemmelse i § 157, stk. 5, at der i tilknytning til den foreslåede bestemmelse i § 157, stk. 1, nr. 2, litra b, om forkyndelse over for ledelsen eller personalet på en institution eller et hospital indsættes en bestemmelse om, at ledelsen eller personalet, der har modtaget en meddelelse, der skal forkyndes, skal returnere en frankeret svarkuvert, når meddelelsen er overbragt til den person, meddelelsen angår. Forkyndelse skal

anses for sket den dag, ledelsen eller personalet anfører at have overbragt meddelelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslåede stk. 2 i retsplejelovens § 155, jf. ovenfor, indebærer, at der kan anvendes brevforlyndelse, postforlyndelse og stævningmandsforlyndelse over for juridiske personer. Der kan således ikke anvendes telefonforlyndelse over for juridiske personer.

Brevforlyndelse kan i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i § 157 a, stk. 1, 1. pkt., ske for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, på den juridiske persons postadresse. Ved brevforlyndelse bekræfter således f.eks. direktionsmedlemmet modtagelsen af meddelelsen med eventuelle bilag på en genpart af dokumentet, som returneres.

Ved "selskaber, foreninger, fonde og boer mv. (juridiske personer)" forstås, medmindre andet er bestemt, enhver juridisk person, herunder aktie-, anparts- og andelsselskaber, interessentskaber, foreninger, fonde, boer, kommuner, regioner og statslige myndigheder. Forlyndelse for enkeltmandsvirksomheder (der ikke har karakter af juridiske personer) reguleres af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 157, stk. 1, nr. 2, litra c, sidste led (som viderefører den gældende bestemmelse i § 157, stk. 1, nr. 2, litra b, sidste led).

Udtrykket "en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender" omfatter f.eks. en prokurist, en interessent, en komplementar, et medlem af et tilsynsråd efter selskabslovens § 111 i de tilfælde, hvor tilsynsrådet kan repræsentere selskabet efter lovens § 135, stk. 4, og ved dødsboer, der skiftes privat, den person, til hvem henvendelser vedrørende boet kan finde sted, jf. dødsboskiftelovens § 25, stk. 6.

Forlyndelse for interessentskaber kan således, hvis betingelserne er opfyldt, ske for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem, en interessent eller en ansat. Sagen vil som regel (også) være anlagt mod (alle) interessenterne personligt. Hvis dette er tilfældet, skal der ske forlyndelse for hver enkelt af de interessenter, der er stævnet. Det samme gør sig gældende for så vidt angår komplementarer. Det bemærkes, at en interessent og en komplementar også kan være en juridisk person.

For så vidt angår dødsboer, der skiftes privat, kan forlyndelse ske for den i dødsboskiftelovens § 25, stk. 6, angivne person eller for alle arvingerne efter § 157. Der henvises i øvrigt til dødsboskiftelovens § 99, stk. 2, om forlyndelse i forbindelse med skifterettens behandling af tvister.

Brevforlyndelse kan i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i § 157 a, stk. 1, 1. pkt., endvidere alene ske på den juridiske persons postadresse. Dette indebærer, at forlyndelsen skal ske på den postadresse, som f.eks. er angivet

vet på den juridiske persons brevpapir. Der kan således f.eks. ikke ske brevforlyndelse på et direktionsmedlems bopælsadresse.

Herudover fastslås det i den foreslåede bestemmelse i § 157 a, stk. 1, 2. pkt., at brevforlyndelse kan ske for den juridiske persons ansatte på den juridiske persons postadresse. Dette indebærer, at forlyndelsen skal ske på den postadresse, som f.eks. er angivet på den juridiske persons brevpapir. Der kan således f.eks. ikke ske brevforlyndelse på en ansats bopælsadresse.

Adgangen til at foretage forlyndelse for den juridiske persons ansatte er ikke subsidiær. Dette indebærer f.eks., at en ansat ved brevforlyndelse kan bekræfte modtagelsen af meddelelsen med eventuelle bilag, selv om direktøren selv er til stede i virksomheden. Det forudsættes i den forbindelse, at der er tale om ansatte, der beskæftiger sig med sagsbehandling mv. (typisk en receptionist) på stedet, i modsætning til f.eks. personale, der beskæftiger sig med vedligeholdelse mv. af de fysiske rammer.

Det er endvidere ikke et krav, at de ansatte skal være fyldt 18 år. Baggrunden for dette er, at der ved brevforlyndelse ikke – som ved postforlyndelse og stævningmandsforlyndelse, hvor der er en umiddelbar kontakt – er mulighed for at kontrollere, om den, over for hvem der foretages forlyndelse, er fyldt 18 år. Det er således den juridiske persons ansvar at indrette sig på en måde, som sikrer, at almindelig post åbnes af kvalificerede medarbejdere.

I den foreslåede bestemmelse i § 157 a, stk. 2, nr. 1, fastslås det – i overensstemmelse med gældende praksis – at postforlyndelse og stævningmandsforlyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer mv. (juridiske personer) kan ske for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender på det sted, hvorfra den juridiske person drives, eller på den pågældendes bopæl, midlertidige opholdssted eller arbejdssted, idet forlyndelse dog er gyldig, uanset hvor den sker.

"På det sted, hvorfra den juridiske person drives" skal forstås bredt. Forlyndelse på bopælen er ikke subsidiær i forhold til forlyndelse på det sted, hvorfra den juridiske person drives, men forlyndelse bør så vidt muligt forsøges foretaget på det sted, hvorfra den juridiske person drives, inden forlyndelsen forsøges foretaget på bopælen. Der kan være tilfælde, hvor forlyndelse på bopælen kan forsøges allerede fra begyndelsen, f.eks. hvis stævningmanden i forbindelse med en tidligere forlyndelsessag har konstateret, at der ikke træffes nogen på det sted, hvorfra den juridiske person drives.

Træffes et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, ikke på sin bopæl, kan postforlyndelse og stævningmandsforlyndelse endvidere ske dér for personer, der er fyldt 18 år, der hører til husstanden, f.eks. ægtefællen eller samleveren, jf. den foreslåede bestemmelse i § 157 a, stk. 2, nr. 2.

Som anført ovenfor er forkyndelse på bopælen ikke subsidiær i forhold til forkyndelse på det sted, hvorfra den juridiske person drives, men forkyndelse for personer, der er fyldt 18 år, der hører til husstanden, er subsidiær i forhold til forkyndelse for direktionsmedlemmet, bestyrelsesmedlemmet eller den person, som har ansvar for den juridiske persons anliggender.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 157 a, stk. 2, nr. 3, kan postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse endvidere ske for ansatte, der er fyldt 18 år, på det sted, hvorfra den juridiske person drives, jf. dog nedenfor om stk. 2, nr. 4 og 5 om forkyndelse for kurator, bobestyrer mv. og offentlige myndigheder.

Adgangen til at foretage forkyndelse for den juridiske persons ansatte er ikke subsidiær. Der kan således f.eks. ske stævningsmandsforkyndelse for en ansat, selv om direktøren selv er til stede i virksomheden, når forkyndelsen foretages. Det forudsættes i den forbindelse, at der er tale om ansatte, der beskæftiger sig med sagsbehandling mv. (typisk en receptionist) på stedet i modsætning til f.eks. personale, der beskæftiger sig med vedligeholdelse mv. af de fysiske rammer.

”På det sted, hvorfra den juridiske person drives” skal også i forhold til den foreslåede bestemmelse i nr. 3 forstås bredt, men forkyndelse bør dog så vidt muligt ske på virksomhedens adresse og ikke over for ansatte, der f.eks. er ved at fragte varer til en kunde eller lignende. Der kan endvidere ikke ske forkyndelse for en ansat på den pågældendes bopæl, medmindre den ansatte også er omfattet af stk. 2, nr. 1.

Den foreslåede bestemmelse i § 157 a, stk. 2, nr. 4, fastsætter, at postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse for kurator, bobestyrer mv. alene kan ske for kurator, bobestyrer mv. selv eller for hans eller hendes ansatte, der er fyldt 18 år, på det sted, hvorfra kurator, bobestyrer mv. driver sin virksomhed.

”Kurator, bobestyrer mv.” omfatter f.eks. også rekonstruktøren, hvis rekonstruktøren har overtaget ledelsen af virksomheden, eller likvidator. Hvis der er flere kuratorer for samme konkursbo eller flere bobestyrere for samme dødsbo under bobestyrerbehandling mv., er det tilstrækkeligt, at forkyndelse sker for en af dem. Det forudsættes i øvrigt, at der som i dag alene sker forkyndelse for kurator mv., hvor sagens karakter tilsiger dette.

Adgangen til at foretage forkyndelse for kurators, bobestyrers mv. ansatte er ikke subsidiær. Der kan således f.eks. ske stævningsmandsforkyndelse for en ansat, selv om kurator, bobestyrer mv. selv er til stede i virksomheden, når forkyndelsen foretages.

Forkyndelse for kurator, bobestyrer mv. og hans eller hendes ansatte kan ifølge den foreslåede bestemmelse alene ske på det sted, hvorfra kurator, bobestyrer mv. driver sin virksomhed. Denne begrænsning indebærer, at der f.eks. ikke

kan ske forkyndelse for kurator, bobestyrer mv. på hans eller hendes bopæl eller midlertidige opholdssted.

For så vidt angår offentlige myndigheder kan postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse alene ske for myndighedens ansatte, der er fyldt 18 år, på myndighedens adresse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 157 a, stk. 2, nr. 5. Omfattet af bestemmelsen er statslige, kommunale og regionale myndigheder.

Efter den foreslåede § 157 a, stk. 2, nr. 6, finder retsplejelovens § 157, stk. 3 og 4 (som ikke foreslås ændret), tilsvarende anvendelse ved forkyndelse efter den foreslåede stk. 2, nr. 2 og 4. Dette indebærer f.eks., at ved forkyndelse efter stk. 2, nr. 2, på et bestyrelsesmedlems bopæl for den pågældendes ægtefælle kan ægtefællen ved kendelse tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af, at han eller hun – efter at forkyndelse er sket – undlader at overlevere, hvad han eller hun har modtaget ved forkyndelsen, til bestyrelsesmedlemmet, jf. retsplejelovens § 157, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse i § 158 er en konsekvensændring som følge af de foreslåede bestemmelser i § 155, stk. 2, og § 157 a om forkyndelse for juridiske personer.

Der henvises til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7 (§§ 155-158)

Retsplejelovens §§ 155-158 er af lovtekniske årsager affattet i deres helhed for at sikre korrekt sammenhæng af bestemmelserne.

Retsplejelovens §§ 155-158, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 7, svarer til bestemmelserne i lovforslagets § 1, nr. 6, med tilføjelse af de foreslåede regler om digital forkyndelse og forenklet digital forkyndelse og vil således erstatte retsplejelovens §§ 155-158 som affattet i lovforslagets § 1, nr. 6, når retsplejelovens §§ 155-158, jf. lovforslagets § 1, nr. 7, sættes i kraft efter justitsministerens nærmere bestemmelse, jf. lovforslagets § 5, stk. 2.

De foreslåede bestemmelser i § 155, stk. 1, nr. 1, 4, 5 og 6, svarer til de foreslåede bestemmelser i § 155, stk. 1, nr. 1-4, i lovforslagets § 1, nr. 6.

Den foreslåede bestemmelse i § 155, stk. 1, nr. 2, viderefører den gældende bestemmelse i § 155, nr. 2 (digital forkyndelse), som endnu ikke er trådt i kraft, jf. § 5, stk. 1, i lov nr. 447 af 9. juni 2004 om ændring af retsplejeloven, konkursloven, lov om skifte af dødsboer og lov om skifte af fællesbo m.v. (Digital kommunikation i retsplejen, kendelser med begrænset sagsfremstilling, regler om vidneforvarede m.v.).

Det foreslås i § 155, stk. 1, nr. 3, at forenklet digital forkyndelse indføres som ny forkyndelsesform. Efter den foreslåede bestemmelse sker forkyndelse ved, at den meddelelse, der skal forkyndes, med eventuelle bilag gøres tilgængelig

for den pågældende i en digital postkasse, der anvendes til sikker digital kommunikation med det offentlige.

Ved ”en digital postkasse, der anvendes til sikker digital kommunikation med det offentlige” forstås borger.dk, virk.dk eller tilsvarende systemer. Det afgørende er, at systemet opfylder de krav, der omtales i det følgende.

Forenklet digital forkyndelse indebærer, at myndigheden sender meddelelsen digitalt til den pågældendes digitale postkasse, og når meddelelsen åbnes, sendes en besked om, at meddelelsen er blevet åbnet, automatisk retur til myndigheden, jf. den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 156 b (lovforslagets § 1, nr. 7). Der vil være tale om en automatisk funktionalitet, hvorved modtagelsen bekræftes ved åbning af den digitale meddelelse. Borgerens eller virksomhedens åbning af den digitale meddelelse udløser således et automatisk tilbagesvar. Borgeren eller virksomheden vil ikke have mulighed for at vælge, om tilbagesvaret afsendes.

Forenklet digital forkyndelse kræver ikke aktiv medvirken ud over, at den pågældende skal åbne den digitale meddelelse. Hvis modtageren ikke åbner den digitale meddelelse, må der anvendes en anden forkyndelsesform. Det er dog den pågældendes eget ansvar, hvem den pågældende måtte give adgang til den digitale postkasse. Forkyndelse anses for sket, når beskeden er åbnet uanset, at dette ikke er sket af den pågældende selv.

Det forudsættes, at det øverst i meddelelsen fremgår, at den anses for forkyndt på det tidspunkt, hvor den blev åbnet, og at meddelelsen med eventuelle bilag kan indeholde oplysninger, der ikke må offentliggøres, jf. navnlig lov om behandling af personoplysninger.

Endvidere forudsættes det, at meddelelsen i almindelighed er forsynet med en digital signatur, der kan sikre, at meddelelsen stammer fra den angivne afsender, og at meddelelsen ikke er blevet ændret undervejs.

De almindelige regler om beskyttelse af fortrolige oplysninger, herunder f.eks. persondatalovens regler om behandling af personoplysninger, finder tilsvarende anvendelse ved forenklet digital forkyndelse. Dette indebærer bl.a., at ved forenklet digital forkyndelse af en meddelelse, der indeholder fortrolige oplysninger, skal meddelelsen krypteres eller sikres på anden forsvarlig måde, således at uvedkommende ikke kan læse meddelelsen, jf. også den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 154 a, stk. 2, 2. pkt. (der viderefører den gældende § 154, stk. 2, 3. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 5, og bemærkningerne hertil).

Ligesom ved telefonforkyndelse vil der ved forenklet digital forkyndelse kunne ske forkyndelse overalt i verden og derved også i en situation, hvor den pågældende eksempelvis er bortrejst fra Danmark i en periode, uden at retten er bekendt hermed. Det forudsættes, at domstolene i sådanne tilfælde – inden for rammerne af de gældende bestemmelser på området – anlægger en mere lempelig vurdering ved anmodnin-

ger om udsættelse af sagen, når det er åbenbart, at vedkommende ikke har praktisk mulighed for at komme til stede i retten. Det samme gør sig gældende ved spørgsmål om, hvorvidt en udeblivelse i sådanne tilfælde har karakter af lovligt forfald. På tilsvarende måde bør der efter omstændighederne anlægges en lempelig vurdering ved indgivelse af anmodning om genoptagelse af en sag efter retsplejelovens § 367, stk. 1, 2. pkt. (der ikke foreslås ændret).

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Med den foreslåede bestemmelse i § 155, stk. 2, fastsættes det, hvilke forkyndelsesformer der kan anvendes, når der skal ske forkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer mv. (juridiske personer).

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 157 a, der fastsætter, over for hvem og hvor forkyndelse for juridiske personer kan ske.

De forkyndelsesformer, der kan anvendes i forhold til juridiske personer, er forkyndelsesformerne i § 155, stk. 1, nr. 1-5, dvs. brevforkyndelse, digital forkyndelse, forenklet digital forkyndelse, postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

De foreslåede bestemmelser i §§ 156 og 156 a svarer til de foreslåede bestemmelser i §§ 156 og 156 a i lovforslagets § 1, nr. 6.

Den foreslåede bestemmelse i § 156 b viderefører den gældende bestemmelse i § 156 a.

Den foreslåede bestemmelse i § 156 c skal ses i sammenhæng med forslaget til § 155, stk. 1, nr. 3 om forenklet digital forkyndelse, jf. ovenfor.

Ved forenklet digital forkyndelse anses meddelelsen efter den foreslåede bestemmelse i § 156 c, 1. pkt., for forkyndt, hvis meddelelsen åbnes. Tidspunktet for forkyndelse fastslås i den foreslåede bestemmelses 2. pkt., hvorefter forkyndelsen anses for sket den dag, meddelelsen åbnes. Som anført i bemærkningerne til den foreslåede § 155, stk. 1, nr. 3, om forenklet digital forkyndelse, sendes en besked om, at meddelelsen er blevet åbnet, automatisk retur til myndigheden. Tidspunktet for åbningen af meddelelsen vil fremgå af denne besked.

Det er den pågældendes eget ansvar, hvem den pågældende måtte give adgang til den digitale postkasse. Forkyndelse anses for sket, når beskeden er åbnet, uanset at dette ikke er sket af den pågældende selv, jf. tillige bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 155, stk. 1, nr. 3.

Den foreslåede bestemmelse i § 157 svarer til den foreslåede bestemmelse i § 157 i lovforslagets § 1, nr. 6.

Det foreslåede stk. 2 i retsplejelovens § 155 indebærer, at der kan anvendes brevforkyndelse, digital forkyndelse, forenklet digital forkyndelse, postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse over for juridiske personer. Der kan således ikke anvendes telefonforkyndelse over for juridiske personer.

Den foreslåede bestemmelse i § 157 a svarer til den foreslåede bestemmelse i § 157 a i lovforslagets § 1, nr. 6, dog således at der endvidere kan anvendes digital forkyndelse og forenklet digital forkyndelse over for juridiske personer.

Digital forkyndelse og forenklet digital forkyndelse kan i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i § 157 a, stk. 1, 1. pkt., ske for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, på den juridiske persons digitale adresse.

Digital forkyndelse og forenklet digital forkyndelse kan i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i § 157 a, stk. 1, 1. pkt., endvidere alene ske på den juridiske persons digitale adresse. Dette indebærer, at forkyndelsen skal ske på den digitale adresse, som f.eks. er angivet på den juridiske persons brevpapir. Der kan således f.eks. ikke ske digital forkyndelse eller forenklet digital forkyndelse på direktionsmedlemmets arbejdsrelaterede eller private digitale adresse eller i den pågældendes digitale postkasse, der anvendes til sikker digital kommunikation med det offentlige.

Herudover fastslås det i den foreslåede bestemmelse i § 157 a, stk. 1, 2. pkt., at digital forkyndelse og forenklet digital forkyndelse kan ske for den juridiske persons ansatte på den juridiske persons digitale adresse. Dette indebærer, at forkyndelsen skal ske på den digitale adresse, som f.eks. er angivet på den juridiske persons brevpapir. Der kan således i forhold til den juridiske person ikke f.eks. ske forkyndelse på den ansattes arbejdsrelaterede eller private digitale adresse eller i den pågældende ansattes egen digitale postkasse, der anvendes til sikker digital kommunikation med det offentlige.

Adgangen til at foretage forkyndelse for den juridiske persons ansatte er ikke subsidiær.

Det er endvidere ikke et krav, at de ansatte skal være fyldt 18 år. Baggrunden for dette er, at der ved digital forkyndelse og forenklet digital forkyndelse ikke – som ved postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse, hvor der er en umiddelbar kontakt – er mulighed for at kontrollere, om den, over for hvem der foretages forkyndelse, er fyldt 18 år. Det er således den juridiske persons ansvar at indrette sig på en måde, som sikrer, at digital post åbnes af kvalificerede medarbejdere.

Den foreslåede bestemmelse i § 158 er en konsekvensændring som følge af de foreslåede bestemmelser i § 155, stk. 2, og § 157 a om forkyndelse for juridiske personer.

Der henvises til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8 (§ 160)

Det foreslås, at § 160 ændres, således at der også i straffesager (og ikke kun – som i dag – i borgerlige sager) vil være adgang til at udpege en person, over for hvem forkyndelse kan ske. Endvidere foreslås bestemmelsen ændret, så også vidner vil kunne udpege en person, over for hvem forkyndelse kan ske, jf. det foreslåede stk. 1. Udvidelserne indebærer, at en sigtet eller tiltalt i en straffesag og et vidne i en borgerlig sag eller en straffesag fremover vil kunne udpege f.eks. en pårørende, over for hvem forkyndelse kan ske.

Af bevismæssige grunde fastsættes det i det foreslåede stk. 1, at der – i såvel borgerlige sager som straffesager – fra personen skal foreligge en skriftlig fuldmagt. Fuldmagten skal gives på en særlig blanket, som indeholder oplysning om betydningen af, at en meddelelse anses for forkyndt, herunder at der ved udeblivelse kan blive tale om anholdelse eller udeblivelsesdom. Det skal fremgå af fuldmagten, at der kan ske forkyndelse for den udpegede person af meddelelsen med eventuelle bilag eller i sagen som sådan. Det fastsættes endvidere, at den udpegede person skal være myndig.

Juridiske personer vil som hidtil ligeledes være omfattet af bestemmelsen. Som konsekvens af de foreslåede bestemmelser i § 155, stk. 2, og § 157 a foreslås det derfor også, at henvisningen til ”§§ 155-157” i § 160 ændres til ”§§ 155-157 a”.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9 (§ 163, stk. 2)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af de foreslåede bestemmelser i § 155, stk. 2, og § 157 a om forkyndelse for juridiske personer.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10 (§ 165, stk. 1, 2. pkt.)

Med den foreslåede bestemmelse præciseres det, at Domstolsstyrelsen fastsætter regler om såvel vederlag (jf. den gældende ordlyd) som befordringsgodtgørelse til stævningmænd.

Det bemærkes i den forbindelse, at bestemmelsen også giver adgang til, at Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om vederlag til stævningmændene for telefonforkyndelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11 (§ 165, stk. 3)

Det foreslås at ophæve bestemmelsen, hvorefter polititjenestemænd ikke har krav på vederlag for forkyndelse i straffesager.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den foreslåede ændring af § 165, stk. 1, 2. pkt. (jf. lovforslagets § 1, nr. 10). Der ændres således ikke ved, at personer, der foretager forkyndelse som led i deres almindelige tjeneste ikke modtager vederlag for forkyndelser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12 (§ 203, stk. 1)

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at rettens dekret om udmeldelse af syns- og skønsmænd fremover uden ophold skal meddeles for de udmeldte.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13 (§ 835)

Den foreslåede § 835, stk. 1, viderefører den gældende § 835, stk. 1, 1. og 2. pkt.

Den foreslåede ændring af § 835, stk. 2, indebærer, at anklagemyndigheden fremover sender kopi af anklageskriftet til tiltalte eller forkynder det for den pågældende straks efter indledning af sagen, dog således at anklagemyndigheden senest samtidig med forkyndelse af indkaldelse, jf. § 844, stk. 2, skal forkynde kopi af anklageskriftet for den pågældende.

Den foreslåede § 835, stk. 3, er en delvis videreførelse af den gældende § 835, stk. 1, 3. pkt., idet det dog præciseres, at anklagemyndighedens eller rettens fremsendelse af kopi af anklageskriftet til forsvareren skal ske straks efter indledning af sagen, eller – hvis der ikke er beskikket en forsvarer for tiltalte, når sagen indledes – så snart forsvareren er beskikket.

Der henvises til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 14 (§ 896, stk. 4 og 5)

Den foreslåede bestemmelse i § 896, stk. 4, er bortset fra henvisningen i bestemmelsen til det nye stk. 5 en videreførelse af den gældende § 896, stk. 4.

Med den foreslåede § 896, stk. 5, præciseres det, at der skal ske forkyndelse af tilsigelsen i bødesager, hvor der er fremsat erstatningskrav. Dette gælder, uanset om kravet er opgjort.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

*Til § 2**(straffeloven)**Til nr. 1 (§ 94, stk. 5)*

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 157 a om forkyndelse for juridiske personer (jf. lovforslagets § 1, nr. 6 og 7).

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

*Til § 3**(lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester)**Til nr. 1 (§ 31, stk. 6)*

Med den foreslåede bestemmelse, der skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i retsplejelovens § 155, stk. 1, nr. 4 (lovforslagets § 1, nr. 6), § 155, stk. 1, nr. 6 (lovforslagets § 1, nr. 7), og § 156 a (lovforslagets § 1, nr. 6 og 7) om telefonforkyndelse, får retterne og restanceinddrivelsesmyndigheden adgang til de hemmelige telefonnumre i nummeroplysningsdatabasen ("118") ligesom politiet allerede har i dag.

Det forudsættes, at kun de personer ved retterne og hos restanceinddrivelsesmyndigheden, der beskikkes til at foretage telefonforkyndelser, får adgang til oplysninger om de hemmelige telefonnumre. Endvidere forudsættes det, at de pågældende kun anvender adgangen til oplysningerne i forbindelse med telefonforkyndelser.

Der henvises til pkt. 2.2.2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Retsplejelovens §§ 155-158 er af lovtekniske årsager affattet i deres helhed for at sikre korrekt sammenhæng i bestemmelserne.

Som en konsekvens heraf ophæves § 1, nr. 5-7 i lov nr. 447 af 9. juni 2004 om ændring af retsplejeloven, konkursloven, lov om skifte af dødsboer og lov om skifte af fællesbo m.v. (Digital kommunikation i retsplejen, kendelser med begrænset sagsfremstilling, regler om vidneforvarede m.v.).

Til § 5

Bestemmelsen fastsætter lovens ikrafttrædelsestidspunkt. Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Med henblik på, at indførelsen af muligheden for at anvende digital forkyndelse og forenklet digital forkyndelse sker på den mest hensigtsmæssige måde, er lovforslaget udformet sådan, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af de nye regler om digital forkyndelse og forenklet digital forkyndelse, jf. *stk. 2*.

Herudover fremgår det af den foreslåede *stk. 3*, at retsplejelovens § 835 og § 896, som affattet ved lovforslagets § 1, nr.

13 og 14, finder anvendelse på straffesager, der indledes ved retten efter lovens ikrafttræden, jf. stk. 1.

Til § 6

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale anvendelsesområde og indebærer, at loven ikke gælder på Færøerne og i Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1063 af 17. november 2011, som senest ændret ved § 2 i lov nr. 600 af 18. juni 2012, foretages følgende ændringer:

1. §§ 57 og 58 affattes således:

§ 57. I hver retskreds samt ved landsretterne og Sø- og Handelsretten beskikkes det fornødne antal stævningsmænd af vedkommende præsident. Fortegnelse over de beskikkede stævningsmænd opslås på tingstederne samt henholdsvis i landsretternes, Sø- og Handelsrettens og Københavns Byrets lokaler.

Stk. 2. En forkyndelse er gyldig, selv om stævningsmanden har handlet uden for den retskreds, i hvilken han er ansat.

Stk. 3. Polititjenestemænd og sognefogeder kan uden særlig beskikkelse foretage forkyndelser i straffesager.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte regler om, i hvilket omfang politiet skal foretage eller medvirke ved forkyndelser.

»§ 57. I hver retskreds samt ved landsretterne og Sø- og Handelsretten beskikker retspræsidenten et antal stævningsmænd til at foretage stævningsmandsforkyndelser og telefonforkyndelser. En forkyndelse er gyldig, selv om stævningsmanden har handlet uden for den retskreds, i hvilken den pågældende er beskikket.

Stk. 2. Stævningsmanden afgiver til den retspræsident, der har beskikket den pågældende, en erklæring om, at den pågældende vil opfylde de pligter, der påhviler den pågældende efter denne lov og de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af loven. Formen for denne erklæring fastsættes af Domstolsstyrelsen.

Stk. 3. Retten skal vejlede stævningsmændene med hensyn til deres pligter.

§ 58. Justitsministeren udfærdiger en instruks for stævningsmænd.

Stk. 2. Enhver stævningsmand afgiver til vedkommende retspræsident en højtidelig erklæring om, at han med troskab og samvittighedsfuldhed vil opfylde de pligter, der påhviler ham efter nærværende lov og den ham meddelte instruks. Formen for denne erklæring fastsættes af Domstolsstyrelsen. Dommeren i retskredsen har at vejlede stævningsmændene med hensyn til deres pligter.

§ 58. I hver retskreds samt ved landsretterne og Sø- og Handelsretten kan retspræsidenten beskikke ansatte ved retten til at foretage stævningsmandsforkyndelser og telefonforkyndelser.

Stk. 2. Polititjenestemænd og sognefogeder kan uden særlig beskikkelse foretage stævningsmandsforkyndelser og telefonforkyndelser.

Stk. 3. Politidirektøren kan beskikke ansatte i politikredsen til at foretage stævningsmandsforkyndelser og telefonforkyndelser, jf. dog stk. 2.

Stk. 4. Direktøren for Kriminalforsorgen kan beskikke ansatte i kriminalforsorgen til at foretage stævningsmandsforkyndelser i kriminalforsorgens institutioner.

Stk. 5. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan beskikke ansatte i restanceinddrivelsesmyndigheden til at foretage telefonforkyndelser i sager omfattet af lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v.

Stk. 6. Justitsministeren kan fastsætte regler om, i hvilket omfang retterne, politiet, kriminalforsorgen og restanceinddrivelsesmyndigheden skal foretage og medvirke ved forkyndelser.«

2. § 67 affattes således:

§ 67. En stævningsmand må ikke foretage eller deltage i en forretning, når nogen af parterne er hans ægtefælle eller beslægtet eller besvogret med ham i lige op- eller nedstigende linje eller i første sidelinje, eller han selv er part i sagen eller er interesseret i dens udfald.

»§ 67. En stævningsmand eller en anden, der foretager forkyndelse, må ikke foretage forkyndelsen eller deltage deri, når nogen af parterne er den pågældendes ægtefælle eller er beslægtet eller besvogret med den pågældende i lige op- eller

Forkyndelser m.v.

§ 154. Meddelelser fra retten gives på den måde, som rettens formand bestemmer, medmindre loven indeholder anden forskrift herom.

Stk. 2. Anvendelse af digital kommunikation kan ske, hvis modtageren har samtykket i at modtage meddelelser på denne måde, jf. dog § 155, nr. 2. Samtykke kan gives for den enkelte sag eller generelt. Meddelelser, der indeholder fortrolige oplysninger, skal krypteres eller sikres på anden forsvarlig måde.

Stk. 3. Rettens beslutning om, hvorledes meddelelser skal gives, er ikke genstand for kære.

§ 155. Forkyndelse sker ved, at den meddelelse, der skal forkyndes, med eventuelle bilag

- 1) sendes eller afleveres til den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen på en genpart af dokumentet eller, hvis forkyndelsen foretages ved rettens eller anklagemyndighedens foranstaltning, et særligt modtagelsesbevis (brevforkyndelse),
- 2) ved digital kommunikation gøres tilgængelig for den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen (digital forkyndelse),
- 3) sendes til den pågældende i brev med afleveringsattest (postforkyndelse) eller
- 4) afleveres til den pågældende af en stævningsmand (stævningsmandsforkyndelse).

§ 156. Ved brevforkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis genparten eller modtagelsesbeviset er underskrevet af den pågældende personlig. Forkyndelse anses for sket

nedstigende linje eller i første sidelinje, eller den pågældende selv er part i sagen eller er interesseret i dens udfald.«

3. Overskriften til kapitel 17 affattes således:

»Meddelelser og forkyndelse af meddelelser«.

4. § 154, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

5. Efter § 154 indsættes:

»§ 154 a. Anvendelse af digital kommunikation kan ske, hvis

- 1) modtageren har samtykket i at modtage meddelelser på denne måde, jf. stk. 2,
- 2) der er tale om en meddelelse, der skal forkyndes,
- 3) der er tale om en efterfølgende bekræftelse på en telefonforkyndelse, eller
- 4) der er tale om en påmindelse til den, der skal give møde i retten, om tid og sted for det pågældende retsmøde.

Stk. 2. Samtykke kan gives for den enkelte sag eller generelt.

Stk. 3. Meddelelser, der indeholder fortrolige oplysninger, skal krypteres eller sikres på anden forsvarlig måde.«

6. §§ 155-158 affattes således:

»§ 155. Forkyndelse sker ved, at den meddelelse, der skal forkyndes, med eventuelle bilag

- 1) sendes eller afleveres til den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen på en genpart af dokumentet eller, hvis forkyndelsen foretages ved rettens eller anklagemyndighedens foranstaltning, et særligt modtagelsesbevis (brevforkyndelse),
- 2) sendes til den pågældende i brev med afleveringsattest (postforkyndelse),
- 3) afleveres til den pågældende af en stævningsmand eller en anden dertil bemyndiget, jf. §§ 57-58, (stævningsmandsforkyndelse), eller
- 4) telefonisk gives den pågældende, der forinden eller efterfølgende får tilsendt eller overdraget dokumentet og efterfølgende får tilsendt en bekræftelse på forkyndelsen (telefonforkyndelse).

Stk. 2. Forkyndelsesformerne i stk. 1, nr. 1-3, kan anvendes, når der skal ske forkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer m.v. (juridiske personer), jf. § 157 a.

§ 156. Ved brevforkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis genparten eller modtagelsesbeviset er underskrevet af den pågældende personlig. Forkyndelse anses for sket

den dag, modtageren anfører at have modtaget meddelelsen. Er ingen modtagelsesdag anført, eller er den angivne modtagelsesdag senere end datoen i poststemplets på tilbagesendelsen, anses forkyndelse for sket på poststemplets dato.

§ 156 a. Ved digital forkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis den pågældende bekræfter at have modtaget meddelelsen enten ved en meddelelse, der sendes ved digital kommunikation med anvendelse af digital signatur, eller ved at sende en personligt underskrevet kopi af meddelelsen. Forkyndelsen anses for sket den dag, modtageren anfører at have modtaget meddelelsen. Er ingen modtagelsesdag anført, eller er den angivne modtagelsesdag senere end den registrerede modtagelsesdato for den digitalt fremsendte bekræftelse eller datoen i poststemplets på tilbagesendelsen, anses forkyndelsen for sket på den registrerede modtagelsesdag eller på poststemplets dato.

§ 157. For postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse gælder følgende regler:

- 1) Forkyndelse bør så vidt muligt ske for den pågældende personlig på hans bopæl, midlertidige opholdssted eller arbejdssted. Forkyndelse for den pågældende personlig er dog gyldig, uanset hvor den sker.
- 2) Træffes den pågældende ikke, kan forkyndelse ske
 - a) på bopælen eller opholdsstedet for personer, der hører til husstanden, eller, hvis den pågældende bor til leje i en andens bolig, for udlejeren eller dennes ægtefælle, for så vidt de pågældende træffes på bopælen eller opholdsstedet, eller
 - b) på den pågældendes arbejdssted over for arbejdsgiveren eller dennes repræsentant eller, for så vidt angår selvstændige næringsdrivende, på den pågældendes kontor, værksted eller forretningslokale over for personer, der er ansat i virksomheden.

Stk. 2. Forkyndelse efter stk. 1, nr. 2, kan ikke ske for personer under 18 år.

Stk. 3. Ved postforkyndelse overgives forsendelsen og ved stævningsmandsforkyndelse en genpart af meddelelsen og eventuelle bilag til den, for hvem forkyndelsen sker. Sker forkyndelse ikke over for vedkommende personlig, anføres på forsendelsen eller genparten af meddelelsen, hvornår og over for hvem forkyndelse er sket.

Stk. 4. Nægter en person, for hvem forkyndelse kan ske efter stk. 1, nr. 2, uden rimelig grund at modtage forkyndelse, eller undlader han, efter at forkyndelse er sket, at overlevere, hvad han har modtaget ved forkyndelsen, til vedkommende, selv om dette kunne være sket uden væsentlig udgift eller besvær, kan han ved kendelse tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af hans nægtelse eller undladelse.

den dag, modtageren anfører at have modtaget meddelelsen. Er ingen modtagelsesdag anført, eller er den angivne modtagelsesdag senere end datoen i poststemplets på tilbagesendelsen, anses forkyndelse for sket på poststemplets dato.

§ 156 a. Ved telefonforkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis personen vedkender sig at være den person, der skal ske forkyndelse for, og personen må antages at have forstået telefonsamtalen. Forkyndelsen anses for sket den dag, meddelelsen telefonisk gives den pågældende.

§ 157. For postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse gælder følgende regler:

- 1) Forkyndelse bør så vidt muligt ske for den pågældende personlig på hans bopæl, midlertidige opholdssted eller arbejdssted. Forkyndelse for den pågældende personlig er dog gyldig, uanset hvor den sker.
- 2) Træffes den pågældende ikke, kan forkyndelse ske
 - a) på bopælen eller opholdsstedet for personer, der hører til husstanden, eller, hvis den pågældende bor til leje i en andens bolig, for udlejeren eller dennes ægtefælle, for så vidt de pågældende træffes på bopælen eller opholdsstedet,
 - b) for ledelsen eller personalet på en institution eller et hospital, hvor den pågældende er bosat eller midlertidigt opholder sig, medmindre ledelsen eller personalet oplyser, at den pågældende ikke længere opholder sig på stedet, eller
 - c) på den pågældendes arbejdssted over for arbejdsgiveren eller dennes repræsentant eller, for så vidt angår selvstændige næringsdrivende, på den pågældendes kontor, værksted eller forretningslokale over for personer, der er ansat i virksomheden.

Stk. 2. Forkyndelse efter stk. 1, nr. 2, kan ikke ske for personer under 18 år.

Stk. 3. Ved postforkyndelse overgives forsendelsen og ved stævningsmandsforkyndelse en genpart af meddelelsen og eventuelle bilag til den, for hvem forkyndelsen sker. Sker forkyndelse ikke over for vedkommende personlig, anføres på forsendelsen eller genparten af meddelelsen, hvornår og over for hvem forkyndelse er sket.

Stk. 4. Nægter en person, for hvem forkyndelse kan ske efter stk. 1, nr. 2, uden rimelig grund at modtage forkyndelse, eller undlader han, efter at forkyndelse er sket, at overlevere, hvad han har modtaget ved forkyndelsen, til vedkommende, selv om dette kunne være sket uden væsentlig udgift eller besvær, kan han ved kendelse tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af hans nægtelse eller undladelse.

Stk. 5. Ved forkyndelse efter stk. 1, nr. 2, litra b, skal ledelsen eller personalet, der har modtaget en meddelelse, der skal forkyndes, returnere en frankeret svarkuvert, når meddelelsen

er overbragt til den person, meddelelsen angår. Forkyndelsen anses for sket den dag, meddelelsen anføres at være overbragt.

§ 157 a. Brevforkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer m.v. (juridiske personer) kan ske for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, på den juridiske persons postadresse. Forkyndelse kan endvidere ske for den juridiske persons ansatte på den juridiske persons postadresse.

Stk. 2. For postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer m.v. (juridiske personer) gælder følgende regler:

- 1) Forkyndelse for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, bør så vidt muligt ske på det sted, hvorfra den juridiske person drives. Forkyndelse kan endvidere ske på den pågældendes bopæl, midlertidige opholdssted eller arbejdssted, jf. dog nr. 4 og 5. Forkyndelse for den pågældende er dog gyldig, uanset hvor den sker.
- 2) Træffes et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, ikke på bopælen, kan forkyndelse endvidere ske dér for personer, der er fyldt 18 år, der hører til husstanden, jf. dog nr. 4 og 5.
- 3) Forkyndelse kan endvidere ske for ansatte, der er fyldt 18 år, på det sted, hvorfra den juridiske person drives, jf. dog nr. 4 og 5.
- 4) Forkyndelse for kurator, bobestyrer m.v. kan alene ske for kurator, bobestyrer m.v. selv eller for vedkommendes ansatte, der er fyldt 18 år, på det sted, hvorfra kurator, bobestyrer m.v. driver sin virksomhed.
- 5) Forkyndelse for en offentlig myndighed kan alene ske for myndighedens ansatte, der er fyldt 18 år, på myndighedens adresse.
- 6) Ved forkyndelse efter nr. 2 og 4 finder § 157, stk. 3 og 4, tilsvarende anvendelse.

§ 158. Har den pågældende kendt bopæl eller opholdssted i udlandet, og kan forkyndelse ikke ske her i riget efter § 155, nr. 3 og 4, jf. § 157, sker forkyndelse ved brevforkyndelse eller på den måde, der er foreskrevet ved konvention eller ved vedkommende lands lov.

§ 155. Forkyndelse sker ved, at den meddelelse, der skal forkyndes, med eventuelle bilag

- 1) sendes eller afleveres til den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen på en genpart af dokumentet eller, hvis forkyndelsen foretages ved rettens eller anklagemyndighedens foranstaltning, et særligt modtagelsesbevis (brevforkyndelse),
- 2) ved digital kommunikation gøres tilgængelig for den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen (digital forkyndelse),

§ 158. Har den pågældende kendt bopæl eller opholdssted i udlandet, og kan forkyndelse ikke ske her i riget efter § 155, stk. 1, nr. 2 og 3, jf. § 157, eller § 155, stk. 1, nr. 2 og 3, jf. stk. 2, sker forkyndelse ved brevforkyndelse eller på den måde, der er foreskrevet ved konvention eller ved vedkommende lands lov. «

7. §§ 155-158 affattes således:

»**§ 155.** Forkyndelse sker ved, at den meddelelse, der skal forkyndes, med eventuelle bilag

- 1) sendes eller afleveres til den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen på en genpart af dokumentet eller, hvis forkyndelsen foretages ved rettens eller anklagemyndighedens foranstaltning, et særligt modtagelsesbevis (brevforkyndelse),
- 2) ved digital kommunikation gøres tilgængelig for den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen (digital forkyndelse),

- 3) sendes til den pågældende i brev med afleveringsattest (postforkyndelse) eller
- 4) afleveres til den pågældende af en stævningsmand (stævningsmandsforkyndelse).

§ 156. Ved brevforkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis genparten eller modtagelsesbeviset er underskrevet af den pågældende personlig. Forkyndelse anses for sket den dag, modtageren anfører at have modtaget meddelelsen. Er ingen modtagelsesdag anført, eller er den angivne modtagelsesdag senere end datoen i poststempellet på tilbagesendelsen, anses forkyndelse for sket på poststemplets dato.

§ 156 a. Ved digital forkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis den pågældende bekræfter at have modtaget meddelelsen enten ved en meddelelse, der sendes ved digital kommunikation med anvendelse af digital signatur, eller ved at sende en personligt underskrevet kopi af meddelelsen. Forkyndelsen anses for sket den dag, modtageren anfører at have modtaget meddelelsen. Er ingen modtagelsesdag anført, eller er den angivne modtagelsesdag senere end den registrerede modtagelsesdato for den digitalt fremsendte bekræftelse eller datoen i poststempellet på tilbagesendelsen, anses forkyndelsen for sket på den registrerede modtagelsesdag eller på poststemplets dato.

§ 157. For postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse gælder følgende regler:

- 1) Forkyndelse bør så vidt muligt ske for den pågældende personlig på hans bopæl, midlertidige opholdssted eller

- 3) gøres tilgængelig for den pågældende i en digital postkasse, der anvendes til sikker digital kommunikation med det offentlige (forenklet digital forkyndelse),
- 4) sendes til den pågældende i brev med afleveringsattest (postforkyndelse),
- 5) afleveres til den pågældende af en stævningsmand eller en anden dertil bemyndiget, jf. §§ 57-58, (stævningsmandsforkyndelse), eller
- 6) telefonisk gives den pågældende, der forinden eller efterfølgende får tilsendt eller overdraget dokumentet og efterfølgende får tilsendt en bekræftelse på forkyndelsen (telefonforkyndelse).

Stk. 2. Forkyndelse efter stk. 1, nr. 1-5, kan anvendes, når der skal ske forkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer m.v. (juridiske personer), jf. § 157 a.

§ 156. Ved brevforkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis genparten eller modtagelsesbeviset er underskrevet af den pågældende personlig. Forkyndelse anses for sket den dag, modtageren anfører at have modtaget meddelelsen. Er ingen modtagelsesdag anført, eller er den angivne modtagelsesdag senere end datoen i poststempellet på tilbagesendelsen, anses forkyndelse for sket på poststemplets dato.

§ 156 a. Ved telefonforkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis personen vedkender sig at være den person, der skal ske forkyndelse for, og personen må antages at have forstået telefonsamtalen. Forkyndelsen anses for sket den dag, meddelelsen telefonisk gives den pågældende.

§ 156 b. Ved digital forkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis den pågældende bekræfter at have modtaget meddelelsen enten ved en meddelelse, der sendes ved digital kommunikation med anvendelse af digital signatur, eller ved at sende en personligt underskrevet kopi af meddelelsen. Forkyndelsen anses for sket den dag, modtageren anfører at have modtaget meddelelsen. Er ingen modtagelsesdag anført, eller er den angivne modtagelsesdag senere end den registrerede modtagelsesdato for den digitalt fremsendte bekræftelse eller datoen i poststempellet på tilbagesendelsen, anses forkyndelsen for sket på den registrerede modtagelsesdag eller på poststemplets dato.

§ 156 c. Ved forenklet digital forkyndelse anses meddelelsen for forkyndt, hvis meddelelsen åbnes. Forkyndelsen anses for sket den dag, meddelelsen åbnes.

§ 157. For postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse gælder følgende regler:

- 1) Forkyndelse bør så vidt muligt ske for den pågældende personlig på hans bopæl, midlertidige opholdssted eller

arbejdssted. Forkyndelse for den pågældende personlig er dog gyldig, uanset hvor den sker.

- 2) Træffes den pågældende ikke, kan forkyndelse ske
 - a) på bopælen eller opholdsstedet for personer, der hører til husstanden, eller, hvis den pågældende bor til leje i en andens bolig, for udlejeren eller dennes ægtefælle, for så vidt de pågældende træffes på bopælen eller opholdsstedet, eller
 - b) på den pågældendes arbejdssted over for arbejdsgiveren eller dennes repræsentant eller, for så vidt angår selvstændige næringsdrivende, på den pågældendes kontor, værksted eller forretningslokale over for personer, der er ansat i virksomheden.

Stk. 2. Forkyndelse efter stk. 1, nr. 2, kan ikke ske for personer under 18 år.

Stk. 3. Ved postforkyndelse overgives forsendelsen og ved stævningsmandsforkyndelse en genpart af meddelelsen og eventuelle bilag til den, for hvem forkyndelsen sker. Sker forkyndelse ikke over for vedkommende personlig, anføres på forsendelsen eller genparten af meddelelsen, hvornår og over for hvem forkyndelse er sket.

Stk. 4. Nægter en person, for hvem forkyndelse kan ske efter stk. 1, nr. 2, uden rimelig grund at modtage forkyndelse, eller undlader han, efter at forkyndelse er sket, at overlevere, hvad han har modtaget ved forkyndelsen, til vedkommende, selv om dette kunne være sket uden væsentlig udgift eller besvær, kan han ved kendelse tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af hans nægtelse eller undladelse.

arbejdssted. Forkyndelse for den pågældende personlig er dog gyldig, uanset hvor den sker.

- 2) Træffes den pågældende ikke, kan forkyndelse ske
 - a) på bopælen eller opholdsstedet for personer, der hører til husstanden, eller, hvis den pågældende bor til leje i en andens bolig, for udlejeren eller dennes ægtefælle, for så vidt de pågældende træffes på bopælen eller opholdsstedet,
 - b) for ledelsen eller personalet på en institution eller et hospital, hvor den pågældende er bosat eller midlertidigt opholder sig, medmindre ledelsen eller personalet oplyser, at den pågældende ikke længere opholder sig på stedet, eller
 - c) på den pågældendes arbejdssted over for arbejdsgiveren eller dennes repræsentant eller, for så vidt angår selvstændige næringsdrivende, på den pågældendes kontor, værksted eller forretningslokale over for personer, der er ansat i virksomheden.

Stk. 2. Forkyndelse efter stk. 1, nr. 2, kan ikke ske for personer under 18 år.

Stk. 3. Ved postforkyndelse overgives forsendelsen og ved stævningsmandsforkyndelse en genpart af meddelelsen og eventuelle bilag til den, for hvem forkyndelsen sker. Sker forkyndelse ikke over for vedkommende personlig, anføres på forsendelsen eller genparten af meddelelsen, hvornår og over for hvem forkyndelse er sket.

Stk. 4. Nægter en person, for hvem forkyndelse kan ske efter stk. 1, nr. 2, uden rimelig grund at modtage forkyndelse, eller undlader han, efter at forkyndelse er sket, at overlevere, hvad han har modtaget ved forkyndelsen, til vedkommende, selv om dette kunne være sket uden væsentlig udgift eller besvær, kan han ved kendelse tilpligtes at erstatte omkostninger, der er en følge af hans nægtelse eller undladelse.

Stk. 5. Ved forkyndelse efter stk. 1, nr. 2, litra b, skal ledelsen eller personalet, der har modtaget en meddelelse, der skal forkyndes, returnere en frankeret svarkuvert, når meddelelsen er overbragt til den person, meddelelsen angår. Forkyndelsen anses for sket den dag, meddelelsen anføres at være overbragt.

§ 157 a. Brevforkyndelse, digital forkyndelse og forenklet digital forkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer m.v. (juridiske personer) kan ske for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, på den juridiske persons postadresse eller digitale adresse. Forkyndelse kan endvidere ske for den juridiske persons ansatte på den juridiske persons postadresse eller digitale adresse.

Stk. 2. For postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse for selskaber, foreninger, fonde og boer m.v. (juridiske personer) gælder følgende regler:

- 1) Forkyndelse for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, bør så vidt muligt ske på det sted, hvorfra den juridiske person drives. Forkyndelse kan endvidere ske på den pågældendes bopæl, midlertidige opholdssted eller arbejdssted, jf. dog nr. 4 og 5. Forkyn-

§ 158. Har den pågældende kendt bopæl eller opholdssted i udlandet, og kan forkyndelse ikke ske her i riget efter § 155, nr. 3 og 4, jf. § 157, sker forkyndelse ved brevforkyndelse eller på den måde, der er foreskrevet ved konvention eller ved vedkommende lands lov.

§ 160. I borgerlige sager kan en part give afkald på at få underretning om processuelle meddelelser ved forkyndelse. Parterne kan endvidere udpege en person, over for hvem forkyndelse kan ske efter reglerne i §§ 155-157. Reglen i § 157, stk. 4, finder dog kun anvendelse, hvis den pågældende har erklæret sig villig til at modtage forkyndelse.

§ 163. En forkyndelse er gyldig, selv om meddelelsen ikke kommer til vedkommendes kundskab.

Stk. 2. Er det dokument, der skal forkyndes, kommet vedkommende i hænde, anses forkyndelse for sket, selv om forkyndelsen ikke er foretaget i overensstemmelse med reglerne i §§ 155-157.

§ 165. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om forkyndelse. Domstolsstyrelsen fastsætter regler om vederlag herfor.

Stk. 2. I sager, der behandles af retten, afholdes vederlaget for forkyndelse af statskassen. I øvrigt betales vederlaget af den, der begærer forkyndelsen foretaget.

Stk. 3. Polititjenestemænd har ikke krav på vederlag for forkyndelse i straffesager.

delse for den pågældende er dog gyldig, uanset hvor den sker.

- 2) Træffes et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, ikke på bopælen, kan forkyndelse endvidere ske dér for personer, der er fyldt 18 år, der hører til husstanden, jf. dog nr. 4 og 5.
- 3) Forkyndelse kan endvidere ske for ansatte, der er fyldt 18 år, på det sted, hvorfra den juridiske person drives, jf. dog nr. 4 og 5.
- 4) Forkyndelse for kurator, bobestyrer m.v. kan alene ske for kurator, bobestyrer m.v. selv eller for vedkommendes ansatte, der er fyldt 18 år, på det sted, hvorfra kurator, bobestyrer m.v. driver sin virksomhed.
- 5) Forkyndelse for en offentlig myndighed kan alene ske for myndighedens ansatte, der er fyldt 18 år, på myndighedens adresse.
- 6) Ved forkyndelse efter nr. 2 og 4 finder § 157, stk. 3 og 4, tilsvarende anvendelse.

§ 158. Har den pågældende kendt bopæl eller opholdssted i udlandet, og kan forkyndelse ikke ske her i riget efter § 155, stk. 1, nr. 4 og 5, jf. § 157, eller § 155, stk. 1, nr. 4 og 5, jf. stk. 2, sker forkyndelse ved brevforkyndelse eller på den måde, der er foreskrevet ved konvention eller ved vedkommende lands lov. «

8. § 160 affattes således:

»**§ 160.** I borgerlige sager og straffesager kan en part eller et vidne ved skriftlig fuldmagt på en særlig blanket udpege en myndig person, over for hvem forkyndelse kan ske efter reglerne i §§ 155-157 a. Reglen i § 157, stk. 4, finder dog kun anvendelse, hvis den pågældende har erklæret sig villig til at modtage forkyndelse.

Stk. 2. I borgerlige sager kan en part give afkald på at få underretning om processuelle meddelelser ved forkyndelse.«

9. I § 163, stk. 2, ændres »§§ 155-157« til: »§§ 155-157 a«.

10. § 165, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Domstolsstyrelsen fastsætter regler om vederlag og befordringsgodtgørelse til stævningmænd.«

11. § 165, stk. 3, ophæves.

§ 203. Udmeldelsesdekretet bliver uden ophold at forkynde for de udmeldte i overensstemmelse med de for vidner givne regler.

Stk. 2. (Udelades)

Stk. 3. (Udelades)

§ 835. Anklagemyndigheden indleverer anklageskriftet til retten. Ved indleveringen er straffesagen indledt ved retten. Anklagemyndigheden sender uden ophold kopi af anklageskriftet til forsvareren.

Stk. 2. Anklagemyndigheden forkynder en kopi af anklageskriftet for tiltalte, eventuelt i forbindelse med forkyndelse af indkaldelse, jf. § 844, stk. 2. Sker forkyndelse af anklageskriftet for tiltalte ikke straks efter indledning af sagen, skal anklagemyndigheden sende en kopi af anklageskriftet til tiltalte i et anbefalet brev.

§ 896. Anklagemyndigheden indleverer anklageskriftet til retten. Ved indleveringen er straffesagen indledt ved retten. Når anklageskriftet er indleveret, fastsætter retten tid og sted for hovedforhandlingen, medmindre sagen behandles efter § 896 a eller straks afvises efter § 846.

Stk. 2. (Unlades)

Stk. 3. (Unlades)

Stk. 4. Forkyndelse kan untlades, når der under sagen ikke er spørgsmål om højere straf end bøde. I så fald sender retten indkaldelsen og en kopi af anklageskriftet til tiltalte senest 2 uger før hovedforhandlingen.

Stk. 5. Retten bestemmer, om vidner straks skal indkaldes, og om der skal træffes andre foranstaltninger med hensyn til bevisførelse. Ved tiltaltes møde i retten skal tiltalte have lejlighed til at angive de beviser, som tiltalte ønsker at føre.

§ 94. Forældelsesfristen regnes fra den dag, da den strafbare virksomhed eller undladelse er ophørt.

Stk. 2. (Unlades)

Stk. 3. (Unlades)

Stk. 4. (Unlades)

Stk. 5. Forældelsesfristen afbrydes, når den pågældende gøres bekendt med sigtelsen, eller når anklagemyndigheden anmoder om rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen. Forældelsesfristen for en juridisk persons ansvar kan afbrydes over for en person, der efter retsplejelovens § 157 kan modtage forkyndelser på den juridiske persons vegne.

12. § 203, *stk. 1*, affattes således:

»Udmeldelsesdekretet bliver uden ophold at meddele de udmeldte.«

13. § 835 affattes således:

»§ 835. Anklagemyndigheden indleverer anklageskriftet til retten. Ved indleveringen er straffesagen indledt ved retten.

Stk. 2. Anklagemyndigheden sender kopi af anklageskriftet til tiltalte eller forkynder det for den pågældende straks efter indledning af sagen. Anklagemyndigheden skal senest samtidig med forkyndelse af indkaldelse, jf. § 844, stk. 2, forkynde kopi af anklageskriftet for den pågældende.

Stk. 3. Anklagemyndigheden eller retten sender kopi af anklageskriftet til forsvareren straks efter indledning af sagen, eller så snart forsvareren er beskikket for tiltalte.«

14. § 896, *stk. 4*, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 4.* Forkyndelse kan untlades, når der under sagen ikke er spørgsmål om højere straf end bøde, jf. dog *stk. 5*. I så fald sender retten indkaldelsen og en kopi af anklageskriftet til tiltalte senest 2 uger før hovedforhandlingen.

Stk. 5. I bødesager, hvor der er fremsat erstatningskrav, skal tilsigelse dog forkyndes for tiltalte.«

Stk. 5 bliver herefter *stk. 6*.

§ 2

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1062 af 17. november 2011, som senest ændret ved § 5 i lov nr. 431 af 16. maj 2012, foretages følgende ændring:

1. I § 94, *stk. 5*, ændres »§ 157« til: »§ 157 a«.

§ 3

§ 31. Udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der videretildeler abonnentnumre til slutbrugere, skal afgive nummeroplysningsdata til alle, der ønsker det. Betaling for afgivelse af nummeroplysningsdata må ikke overstige marginalomkostningerne ved afgivelsen.

Stk. 2. (Undlades)

Stk. 3. (Undlades)

Stk. 4. En slutbruger kan kræve, at den pågældendes nummeroplysningsdata ikke oplyses i forbindelse med udbud af nummeroplysningstjenester. Krav herom indebærer ligeledes, at slutbrugerens nummeroplysningsdata ikke må videregives til andre, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Uanset stk. 4

- 1) kan nummeroplysningsdata altid videregives til andre udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester i signaleringsøjemed og
- 2) skal nummeroplysningsdata altid videregives til forsyningspligtudbyderens landsdækkende nummeroplysningstjeneste, jf. § 14, stk. 2, nr. 4.

Stk. 6. Oplysninger som nævnt i stk. 5, nr. 2, kan alene videregives af forsyningspligtudbyderens landsdækkende nummeroplysningstjeneste til brug for offentlige alarmtjenester eller politiet.

Stk. 7. (Undlades)

Stk. 8. (Undlades)

I lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, som ændret ved lov nr. 250 af 21. marts 2012, foretages følgende ændring:

1. § 31, stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Oplysninger som nævnt i stk. 5, nr. 2, kan alene videregives af forsyningspligtudbyderens landsdækkende nummeroplysningstjeneste til brug for offentlige alarmtjenester, politiet, retterne eller restanceinddrivelsesmyndigheden.«

§ 4

I lov nr. 447 af 9. juni 2004 om ændring af retsplejeloven, konkursloven, lov om skifte af dødsboer og lov om skifte af fællesbo m.v. (Digital kommunikation i retsplejen, kendelser med begrænset sagsfremstilling, regler om vidneforvarede m.v.) foretages følgende ændring:

1. § 1, nr. 5-7, ophæves.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2013, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 1, nr. 7.

Stk. 3. Lovens § 1, nr. 17 og 18, finder alene anvendelse på straffesager, der indledes ved retten efter lovens ikrafttræden, jf. stk. 1.

§ 6

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.